

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**SAHİBİNİN SESİ FİRMASI'NIN 1924 ve 1928
YILINDA KATALOGLADIĞI TAŞ PLÂK
LİSTELERİNDE YER ALAN
GAZELLERİN BİÇİM ANALİZİ**

ZEYNEB ALTUNTAŞ KOCA

TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

OCAK 2020

**SAHİBİNİN SESİ FİRMASI'NIN 1924 ve 1928 YILINDA
KATALOGLADIĞI TAŞ PLÂK LİSTELERİNDE YER ALAN
GAZELLERİN BİÇİM ANALİZİ**

Zeyneb ALTUNTAŞ KOCA
DANIŞMAN Doç. Dr. Serda TÜRKEK OTER

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

OCAK 2020

Zeyneb ALTUNTAŞ KOCA tarafından hazırlanan “Sahibinin Sesi Firması’nın 1924 ve 1928 Yılında Katalogladığı Taş Plâk Listelerinde Yer Alan Gazellerin Biçim Analizi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Serda TÜRKEL OTER

Ses Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Bu tezin. kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Başkan: Prof. Dr. Sevilay ÇINAR

Türk Müziği Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

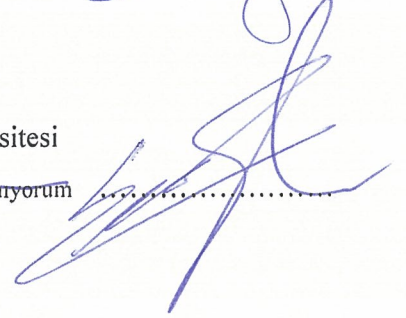
Bu tezin. kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye: Doç. Dr. Emrah HATİPOĞLU

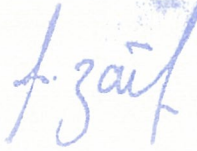
Müzik Teorisi Anabilim Dalı, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Bu tezin. kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 13/01/2020

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Figen ZAİF

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,

Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Zeyneb ALTUNTAŞ KOCA

13/01/2020

SAHİBİNİN SESİ FİRMASININ 1924 ve 1928 YILINDA KATALOGLADIĞI
TAŞ PLÂK LİSTELERİNDE YER ALAN GAZELLERİN BİÇİM ANALİZİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Zeyneb ALTUNTAŞ KOCA

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Ocak 2020

ÖZET

Klâsik Türk Mûsikîsi'nin en önemli özelliklerinden biri form çeşitliliğine sahip olmasıdır. Bu mûsikînin içinde barındırdığı bütün formların belli bir sistem içinde bestelendiği ve icrâ edildiği bilinmektedir. Formların işleyişini tespit etmek, bu formlarda bestelenmiş eserlerin analizi ile mümkün olmaktadır. Ancak, Gazel, Klâsik Türk Mûsikîsi formları içerisinde irticâli olması sebebiyle, akademik çalışmalarda form yönünden incelemeye tâbî tutulmamıştır. Mûsikîmizdeki diğer formlar gibi gazellerin de biçiminin ortaya konması, icrâsının nasıl yapıldığının anlaşılması açısından gereklilik arz etmektedir. Bu sebeple konuya ışık tutmak maksadıyla çalışmamızda, "Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğunda yer alan on dokuz adet gazelin form analizi yapılarak, tahlil edilmiştir. Bu çalışmaya konu olan gazeller; Doç. Dr Serda Türkel Oter tarafından sözlü eserlere yönelik olarak geliştirilen yeni bir analiz yöntemiyle incelenmiş ve gazel formunun bir biçiminin var olup olmadığına cevap aranmıştır. Sonuç olarak; gazeller, icrâcılara göre birtakım değişiklikler arz etmekle birlikte, güfte ve terennüm dağılımları itibâriyle, belli bir işleyişe bağlı kalınarak simetrik uygulanmıştır.

Bilim Kodu : 40113
Anahtar Kelimeler : Klâsik Türk Mûsikîsi, Taş Plâk, Gazel, Form Analizi
Sayfa Adedi : 131
Danışman : Doç. Dr. Serda TÜRKEK OTER

FORMAT ANALYSIS OF GHAZALS IN GRAMAPHONE RECORDS FROM
THE HIS MASTER'S VOICE COMPANY IN 1924 AND 1928

(Master Thesis)

Zeyneb ALTUNTAŞ KOCA

GAZI UNIVERSITY
ENSTITUTE OF FINE ARTS

January 2020

ABSTRACT

One of the most important features of Classical Turkish Music is that it has a variety of forms. It is known that all the forms contained in this music are composed or performed in a certain system. It is possible to determine the functioning of the forms by analyzing the works composed in these forms. However, Ghazal was not subject to examination in terms of form in the academic studies because it was reactionary within the Classical Turkish Music forms. However, like other forms in our music, the forms of ghazals should be put forward. For this reason, in order to shed light on the subject, nineteen ghazals in the gramophone records catalog that the "His Master's Voice Company" offered for sale in 1924 and number 2 in 1928 were analyzed by form analysis. The ghazals subject to this study; Assoc. Dr. Serda Türkel Oter was examined by a new analysis method developed for oral works and the answer was sought for the existence of a form of ghazal form. As a result; Although the ghazals show some changes according to the performers, they are applied symmetrically with respect to a certain operation in terms of lyrics and chanting distributions.

Science Code : 40113
Key Words : Classical Turkish Music, Gramophone Record, Ghazal, Form Analysis
Number of Pages : 131
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Serda TÜRKEL OTER

TEŞEKKÜR

Yıllardır hayâlini kurduğum tez konumun belirlenmesinde bana yol gösteren, tez hazırlığının her aşamasında bana yardım elini uzatan, ilminden gururla faydalandığım ve öğrencisi olmaktan şeref duyduğum tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Serda TÜRKEK OTER'e, Türk Mûsikîsi alanında geniş arşivini benimle paylaşan Coşkun BAĞIR'a ve edebiyat alanında yardımlarını hiçbir zaman unutmayacağım arkadaşım Öğr. Gör. Funda BUGAN'a teşekkürlerimi borç bilirim.

Aramızda mesâfe olsa dahi ilgilerini hiçbir zaman eksik etmeyen annem Gülin ve babam Cengiz ALTUNTAŞ'a, şefkâtini ve desteğini her zaman hissettiren ablam Çiğdem YÜKSEL'e, bana özel zaman ayırarak zor ânlarımı kurtaran, beni anlayan, enerjisiyle bana motive kaynağı olan, öz annem gibi sevdiğim Nazan KOCA'ya ve çalıştığım dönem boyunca maddî-mânevî her zorluğumda yanımda olan, beni sürekli teşvîk eden, sevgisini, saygısını, sabrını ve müzikâl birikimini benden esirgemeyen değerli eşim Vedat Erdem KOCA'ya minnetlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiii
1. GİRİŞ.....	1
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
3. YÖNTEM.....	9
3.1. Araştırma Modeli.....	9
3.2. Evren ve Örneklem	10
3.3. Veri Toplama Teknikleri	13
3.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi	13
4. BULGULAR VE YORUMLAR	15
4.1. "Gazellerin Biçim Şeması Var mıdır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	15
4.2. "Gazeller Biçim Açısından İcrâcılara Göre Farklılık Göstermiş Midir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	19
4.3. "Gazeller Biçim Açısından Uygulanış Şekline Göre Farklılık Göstermiş Midir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	19
4.4. "Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri nasıldır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	19
4.5. "Gazelerde Kullanılan Şiirlerin Özellikleri Nasıldır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	22

4.6. "Gazellerin Şiirlerinde Hangi Vezinler Tercih Edilmiştir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	24
5. SAHİBİNİN SESİ FİRMASI'NIN 1924 VE 1928 YILINDA KATALOGLADIĞI TAŞ PLÂK LİSTELERİNDE YER ALAN GAZELLERİN BİÇİM ANALİZİ	27
5.1. Hâfız Sâmî'nin İcrâ Ettiği Gazellerin Tahlili	27
5.1.1. Segâh (Müstear) Gazelin Tahlili	27
5.1.2. Mâhur (Zâvil) Gazelin Tahlili	31
5.1.3. Hicâzkâr Gazelin Tahlili	35
5.1.4. Bestenigâr Gazelin Tahlili.....	39
5.1.5. Muhayyer Gazelin Tahlili	43
5.1.6. Bayâtî Gazelin Tahlili	47
5.1.7. Sabâ Gazelin Tahlili	51
5.1.8. Acemaşîrân Gazelin Tahlili.....	55
5.1.9. Dügâh Gazelin Tahlili	59
5.1.10. Acemaşîrân Gazelin Tahlili.....	63
5.1.11. Muhayyer-Bûselik Gazelin Tahlili.....	67
5.2. Münir Nûreddin Selçuk'un İcrâ Ettiği Gazellerin Tahlili	71
5.2.1. Acemaşîrân Gazelin Tahlili.....	71
5.2.2. Rast Gazelin Tahlili.....	75
5.2.3. Çiftetelli Nevâ Gazelin Tahlili	79
5.3. Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi'nin İcrâ Ettiği Gazeller.....	83
5.3.1. Kürdilihicâzkâr Gazelin Tahlili.....	83
5.3.2. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazelin Tahlili	87
5.3.3. Hüzzâm Gazelin Tahlili	91
5.4. Hâfız Mahmud Bey'in İcrâ Ettiği Gazel	95
5.4.1. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazelin Tahlili	95

5.5. Nâfi Bey'in İcrâ Ettiği Gazel	99
5.5.1. Çiftetelli Hicâz Gazelin Tahlili	99
6. SONUÇ	103
KAYNAKLAR	107
EKLER.....	109
EK-1. Sahibinin Sesi Firması'nın 1924 Yılında Çıkardığı Tekli ve 1928 Yılında Çıkardığı 2 Numaralı Taş Plâk Kataloğu	111
EK-2. Notaya Alınan Gazellerin Ses Kayıt Cd'si	129
ÖZGEÇMİŞ	131

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 3.1. Araştırmanın evrenini oluşturan, "Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğundaki gazellerin katalog sırasına göre listesi	11
Çizelge 3.2. Araştırmanın evrenini oluşturan, "Sahibinin Sesi" firmasının 1928 yılında piyasada satışa sunduğu 2 numaralı taş plâk kataloğundaki gazellerin katalog sırasına göre listesi	11
Çizelge 3.3. Araştırmanın örneklemini oluşturan gazellerin, sayı üstünlüğü açısından gazelleri en fazla icrâ eden icrâcıdan, en az icrâ eden icrâcı sıralamasına göre alfabetik olarak listesi.....	12
Çizelge 4.1. Gazellerin biçim analizleri	15
Çizelge 4.2. Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri	20
Çizelge 4.3. Gazellerin şâirlere göre listesi.....	23
Çizelge 4.4. Gazellerin vezinlere göre listesi.....	24

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 5.1. Segâh (Müstear) Gazel analiz notası.....	30
Şekil 5.2. Mâhur (Zâvil) Gazel analiz notası	33
Şekil 5.3. Hicâzkâr Gazel analiz notası.....	37
Şekil 5.4. Bestenigâr Gazel analiz notası	41
Şekil 5.5. Muhayyer Gazel analiz notası.....	45
Şekil 5.6. Bayâtî Gazel analiz notası.....	50
Şekil 5.7. Sabâ Gazel analiz notası	53
Şekil 5.8. Acemaşîrân Gazel analiz notası	57
Şekil 5.9. Dügâh Gazel analiz notası	61
Şekil 5.10. Acemaşîrân Gazel analiz notası	65
Şekil 5.11. Muhayyer-Bûselik Gazel analiz notası	70
Şekil 5.12. Acemaşîrân Gazel analiz notası	73
Şekil 5.13. Rast Gazel analiz notası	77
Şekil 5.14. Çiftetelli Nevâ Gazel analiz notası	81
Şekil 5.15. Kürdîlihicâzkâr Gazel analiz notası	85
Şekil 5.16. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası.....	90
Şekil 5.17. Hüzzâm Gazel analiz notası.....	93
Şekil 5.18. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası.....	97
Şekil 5.19. Çiftetelli Hicâz Gazel analiz notası.....	101

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

Açıklamalar

A,B,C,D

Ezgi cümlelerini gösteren harflendirme

a,b,c,d

Ezgi cümleciklerini gösteren harflendirme

1,2,3,4

Güfte unsurunu gösteren rakamlar

T

Terennüm

v

Notadaki diğer perdelerden daha vurgulu icrâ etme

~

Hecenin uzunluğunu gösteren bağ

↪

Bir perdeden diğer perdeye/perdelere yapılan kaydırma

⊖

İcrâda bitiriş, bekleyiş ya da kalış yapma

•

Üzerine geldiği perdeyi yarısı değerinde kesik icrâ etme

↔

Bir perdeyi, bir sonra gelen perdeyle art arda icrâ etme

1. GİRİŞ

"Sesin; üretildikten çok kısa bir süre sonra, hava içinde dağılıp sönmesi ve tümüyle yok olması, insanların 19. yüzyıla kadar üzerinde çalıştığı bir sorun olmuştur." (Say, 1985, C. IV, s.1035). Seslerin yok olmadan bir yerde saklanması, kaydedilmesi ve arşiv niteliği oluşturması; bilim adamlarının ilgi odağı hâline gelmiş ve bu konu üzerinde bilimsel araştırmalarda bulunulmuştur. Bilim adamlarının fonotografiyle başlattığı ses kayıt teknolojisi, taş plâklarla devam etmiştir. Türk kültürümüzün sesli ispâtı niteliğinde olan taş plâklar, sanatsal, kültürel, sosyal ve tarihsel açıdan duyu ve düşüncelerimize, örf ve âdetlerimize ışık tutmaktadır.

Mûsikîmizin günümüze ulaşmasında büyük etkeni olan taş plâklarda pek çok farklı form icrâ edilmiş ve bu formlar arasında gazeller, diğer formlara nazaran daha fazla yer tutmuştur.

Gazel, divan edebiyatında bir şiir türünün adı iken; aynı zamanda icrâcının nazarî ve edebî bilgisini yansıttığı, usûle bağlı olmayan irticâlî bir mûsikî biçimidir. Saz mûsikîsi formları içerisinde "taksim" ile benzerlik göstermektedir.

Taş plâklarda genellikle bir şarkıdan önce taksim niteliğinde icrâ edilen bu form; kimi zaman saz eşliği olmadan başlı başına yer almakta, kimi zaman sâzendeler ve/veya çiftetelli ritim eşliğinde karşımıza çıkmaktadır. "Çiftetelli ritim eşliğindeki gazeller; perküsyon âletleriyle, mızrapların ritm tutarken, nefesli ve yaylı sazların sırayla ritme uygun doğaçlama melodiler çalmasıyla icrâ edilmişlerdir. Yapı itibariyle çiftetelli ritim eşliğindeki gazellerde Nîm Sofyan ve Düyek usûllerinin kullanıldığı dikkati çekmektedir." (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020) <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-3713/oyun-havasi.html>

1900'lü yıllarda taş plâklarla birlikte, gazel formu daha fazla kullanılmaya ve dinlenmeye başlamıştır. Geçmiş bu zaman diliminde gazel kayıtları, zorlu şartlarda yapılması nedeniyle icrâcılık açısından birtakım zorlukları beraberinde getirmiştir. Teknolojik şartların kısıtlı olması, taş plâk kayıtlarında gazel icrâcılığının yaklaşık üç dakika gibi kısa bir süre içerisinde seslendirilme zorunluluğuna rağmen, gazelin en

çok kullanıldığı form olması, o zaman diliminde yaşayan icrâcılarının ustalığını gösteren bir unsurdur.

Taş plâk kayıtlarının günümüze ulaşmasında kolaylık ve bütünlük sağlanması amacıyla, yayınlandığı yıla kadar çıkarılan taş plâk albümleri biraraya getirilerek koleksiyonlar oluşturulmuş ve bu oluşuma katalog adı verilmiştir. Bu kataloglar arasında; Türk Mûsikîsi'ne önemli katkıları olan Sahibinin Sesi Firması'nın 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloglarının günümüze ses kayıtlarıyla birlikte ulaştığı tespit edilmiştir. Bu katalogların içinde farklı icrâcılardan, farklı makâmlardan ve güftelerden çeşitli gazel icrâlarının bulunması; bu kataloğu önemli yapan diğer özelliklerdendir.

Bu sebeple çalışmamızda; Sahibinin Sesi firmasınınca kataloglanan bu gazellerin tahlili yapılacak olup, gazellerin bir biçiminin var olup olmadığına cevap aranacaktır.

Problem Durumu

Gazel formunun, gerek 1950'li yıllarda "TRT'de yapılan ıslahat sebebiyle," (Özbek, 2013) gerekse kişilerin gazel formunun işleyişiyle ilgili bilgiye sahip olmaması nedeniyle günümüzde icrâcılar tarafından çok rağbet görmediği anlaşılmaktadır. Aynı zamanda gazel hakkında yapılan akademik çalışmaların sayısının azlığı da dikkati çekmektedir.

Gazelin; icrâcının işitme kâbiliyetini, müzikâl hâfızasını, makâm bilgisini, yorum yapabilme ve müzikâl cümle kurabilme yetisini geliştiren formlardan biri olduğu bilinmektedir. Bu açıdan, Klâsik Türk Mûsikîsinin önemli sözlü formlarından biri olan gazelin; iyi derecede icrâ edilmesinin, hânendeler açısından birçok mûsikî bilgisini edinmesine de olanak sağlayacağı düşünülmektedir. Ancak bu bilgileri kullanabilmek için öncelikle gazelin nasıl icrâ edileceğini tespit etmek gerekmektedir. Belki de günümüzde bu forma rağbetin azalması, icrâcılarının gazel okurken biçim açısından nasıl bir seyir takip edeceğini bilememesi olabilir. Şayet bir hânende gazelin biçim iskeletini ve makam-geçki kurulumunun bu biçim içerisindeki konumlandığı yeri bilirse, irticâlî ezgi üretimini de daha kolay yapabileceği kanaatindeyiz.

Buradan hareketle; gazel ile ilgili olarak ilk tespit edilmesi gereken, işleyişinde nasıl bir sıra takip edileceğidir. Daha sonra form açısından gazelde kullanılan zeminhâne ve meyânhâne bölümlerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu durum da ancak gazellerin incelenmesiyle mümkün olacaktır.

Problem Cümlesi

Bu araştırmada "Sahibinin Sesi firmasının 1924 ve 1928 yılında katalogladığı taş plâk listelerinde yer alan gazellerin biçimleri nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır.

Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1. Gazellerin biçim şeması var mıdır?
2. Gazeller biçim açısından icrâcılara göre farklılık göstermiş midir?
3. Gazeller biçim açısından uygulanış şekline göre farklılık göstermiş midir?
4. Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri nasıldır?
5. Gazelerde kullanılan şiirlerin özellikleri nasıldır?
6. Gazellerin şiirlerinde hangi vezinler tercih edilmiştir?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma; Sahibinin Sesi Firması'nın 1924 ve 1928 yılında katalogladığı taş plâk listelerinde yer alan gazellerin tespitleri, dikte edilmesi, notaya alınması ve gazellerin biçiminin ortaya konulmasıdır. Ayrıca diğer formlarda olduğu gibi gazelerde de zemin ve meyan bölümlerinin tespit edilmesi de amaçlar arasındadır. Ayrıca biçim özellikleri ortaya konularak gazelin daha çok icrâ edilen bir form olmasını sağlamaktır.

Önem

Klâsik Türk Mûsikîsi'nde sözlü mûsikî formu alanında irticâli olarak icrâ edilen Gazel formunun, ilk defa biçimine dair bir araştırma olması açısından önem arz etmektedir.

Yine bu çalışma;

- 19 adet gazelin dikte edilerek bilgisayar ortamında ilk kez notaya alınması,
- Notaya alınan gazellerin günümüz gazel icrâcılarının biçim açısından eğitiminde kaynak niteliği oluşturması,
- Ses icrâcılarında gazel icrâsı konusunda yön gösterebilmesi,
- Türk mûsikîsiyle ilgili eğitim veren kurumlarda gazel formunun aktif olarak kullanılabilirliğinin sağlanabilmesi,
- Dikte edilen gazellerin 3 adetinin güftesinin ilk kez deşifre edilmesi,
- Kullanılan biçim analizi yöntemiyle formun genel biçimini ifade etmesi bakımından önemlidir.

Varsayımlar

Bu araştırmada;

- Ulaşılabilen bütün verilerin bu araştırma için uygun ve yeterli olduğu,
- Dikte edilen form örneklerinin anlaşılmasına yetecek miktarda olduğu,
- Dinlenen gazel kayıtlarının asıl olduğu varsayımlarına dayanmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

"Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğunda yer alan gazellerin elimize ulaşabilen ses kayıtlarıyla sınırlıdır.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, yapılan çalışma ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Ayvaz (1996), "Taş Plâklar ve Taş Plâklardaki Türk Halk Müziği Ezgilerinin Kataloglanması" başlıklı yüksek lisans çalışması; üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm olan giriş bölümünde; konunun önemi, konuyla ilgili çalışmalar ile çalışmanın ne şekilde, hangi yöntemlerle gerçekleştirildiği anlatılmıştır. İkinci bölümde; taş plâklar konusu detaylı bir biçimde ele alınarak; bu plâkların tarihçesi, Türkiye'de bir sanayi şeklinde ortaya çıkışı, bu sanayinin gelişimi ve yayılımının yanı sıra, taş plâklarda Türk halk müziği ezgilerinin yer alması ve derlemelerde taş plâkların kullanılışı; kronolojik bir yapı dâhilinde incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise; taş plâklarda yer alan Türk halk müziği ezgilerinin katalog çalışması yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada taş plâklarla ilgili yazılı doküman ve araştırmalar ilk defa bir araya getirilmiştir. Özellikle katalog kısmı bu konuda yapılmış ilk çalışmadır. Mevcut çalışma oluşturulurken tamamen bilimsel metodlara bağlı kalınmış, bu arada geleneksel inceleme tekniğinden de istifade edilmiştir.

Erdoğdular (2005), "Türk Müziğinde Gazel ve Hâfız Şehlâ Osman" başlıklı yüksek lisans çalışmasında; Klâsik Türk Müziği'ndeki gazel formu kısaca incelenmiş ve XIX. yüzyıl sonu ve XX. yüzyıl başında, bu formun usta yorumcularından biri olarak yaşamış olan Hâfız Şehlâ Osman'ın icrâ ettiği, ulaşılabilen beş taş plâktaki gazeller makâmsal ve güfte kullanımı bakımından incelenmiştir. Çalışmada Hâfız Şehlâ Osman'ın, makâmları ana hatlarıyla işlediği, nağme çokluğu ile okuduğu güfteyi anlaşılabilir bir hâle getirmediği, her ikisini de dengede tuttuğu sonuçlanmıştır. Kullandığı perdelerin, meşk usûlünden gelen bir beceri olduğu kanıtlanır niteliktedir.

Kurtuldu (2006), "Geleneksel Türk Mûsikîsi Ses İcrâcılarında Hâfız Sâmi'nin Hayatı ve Gazel İcrâcılığı Üzerine Bir Çalışma" başlıklı yüksek lisans tezinde; Hâfız Sâmi'nin hayatından, gazel ve gazelin edebî yapısından, Klasik Türk Müziği'nde gazel formundan, Hâfız Sâmi'nin gazel icrâcılığından ve Türk müziğindeki yeri ve öneminden bahsedilmiştir.

İşcan (2010), "Geleneksel Osmanlı-Türk Gazellerinde Terennümlerin Yapısı" başlıklı yüksek lisans çalışmasında; gazelin ve terennümün tanımı, terennümün Türk Mûsikîsi sözlü eserlerindeki önemi, gazellerin yapısı ve bu yapı içinde terennümün yeri ve önemine ilişkin açıklamalar, her bir gazelin güftesi ve ezgisinin biçimsel yapısı, form öğelerinin süresi, toplam eser süresine oranı, terennümleri oluşturan sözcüklere ilişkin ayrıntılı bir analiz, belli başlı gazelhânların eserleri üzerinde terennüm kullanım sıklığı karşılaştırması, terennümlerin eser içinde kapladığı süreler incelenmiştir.

Dural (2011), "Türk Mûsikîsi Meşk Geleneğinde Bir İcrâ; Hâfız Sâmi" başlıklı yüksek lisans çalışmasında; Türk mûsikîsi bestekârları, icrâcıları ve teorisyenleri tarafından; kendisini oluşturan dizileri, içerdiği geçkileri ve seyir anlayışı konularında üzerinde ortak kanaâte varılamayan Ferahnâk makâmı bu çalışmaya örnek olarak seçilmiştir. Bu makâmda Hâfız Sâmi'nin okumuş olduğu gazel, Türk mûsikîsinin önemli bestekârlarının eserleriyle, teorisyenlerinin tanımlamalarıyla ve farklı icrâcılarıyla örneklemeleriyle desteklenerek; form özellikleri, biçimi, yapısı, makâmsal özellikleri, güfte prozodisi, ritim özellikleri, motifleri ve kullanılan süsleme teknikleri bakımlarından analiz edilmiştir. Analizde Hâfız Sâmi'nin bağlı bulunduğu meşk silsilesinden edindiği birikimle, gazel icrâsında formal yapıları nasıl kurduğu, Ferahnâk makâmını nasıl icrâ ettiği, güfteyi ve ritmik yapıları nasıl kullandığı, motifleri nasıl işlediği ve hangi süsleme tekniklerini kullanmayı tercih ettiği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Eyyüpoğlu (2016), "Geleneksel Türk Mûsikîsi'nde Gazel İcrâcılığı ve Gazelhân Örneklemeleri" başlıklı yüksek lisans çalışmasında; Klâsik Türk Müziği'ndeki lâ-dînî irticâli bir form olan gazel formunu incelenmiştir. Bu çalışmada formun usta yorumcularından örnek isimler seçilerek onların hayatlarına dâir kısa bilgilere yer verilmiş ve ulaşılabilen taş plâk kayıtlarından icrâ ettikleri gazeller, dönemlere ayrılarak analiz edilmiştir. Bu analizde eserlerin öğeleri (terennüm, taksim, dize) süreleri îtibâriyle karşılaştırılmıştır.

Özçeltik (2019), " Türk Müziğinde Gazel İcralarının Müzikal Analizi" başlıklı yüksek lisans çalışmasında; 19. ve 20. Yüzyıl olmak üzere iki dönemin referans kabul edilen ses sanatkarlarından gazel icralarıyla öne çıkan Hafız Sami, Hafız

Kemal, Münir Nurettin Selçuk ve Bekir Sıtkı Sezgin'in uşşak makamında icra ettikleri birer gazel örneklemler olarak belirlenmiştir. Çalışmanın Giriş bölümünde, müzikal bir form olarak gazel hakkında kısa bilgilere yer verilmiştir. Çalışma yönteminin ayrıntılı bir şekilde ifade edildiği ikinci bölümün ardından, Bulgular ve Yorum başlıklı üçüncü bölümde uşşak makamında okumuş oldukları gazeller makamsal özellikleri, biçimi, yapısı, terennümleri, okuyuş hızları, icra öğelerinin süreleri, toplam eser süresine oranları, kullandıkları süsleme teknikleri bakımlarından analiz edilmiş, buradan hareketle dördüncü bölüm olan Sonuç bölümünde, bulgular ışığında belli başlı sonuçlar ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarında, gazelleri, bir buçuk oktavın üzerinde, iki oktava yakın bir aralıkta seslendirdikleri, glisando, portamento, tril, vibrato, apojiyatür, çarpma ve mordan süsleme tekniklerini kullandıkları, Münir Nurettin Selçuk dışındaki üç gazelhanın da icralarında yoğun olarak terennüm kullandıkları, icralarında bir anlam bütünlüğünü gözeterek giriş-gelişme-sonuç anlayışı içerisinde gazelleri seslendirdikleri, seslendirirken yoğun olarak güçlü- tiz durak ile tiz durak ve tiz durak üstü bölgelerini kullandıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

3. YÖNTEM

"Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk katalogunda yer alan, 5 icrâcıya âit toplam 19 adet gazelin biçim yönünden analiz edildiği bu çalışmada; gazeller, sayı üstünlüğü açısından en fazla icrâ eden icrâcıdan, en az icrâ eden icrâcı sıralamasına göre alfabetik olarak incelenmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Yapılan araştırmada; örnekleme yer alan gazellerin tespit edilmesi bakımından genel tarama modeli kullanılmıştır. Gazellerin bir biçiminin olup olmadığının tespit edilebilmesi için, çalışmamızda Doç. Dr. Serda Türkel Oter tarafından geliştirilen yeni bir analiz yöntemi kullanılmıştır. Çözümleme veya tahlil olarak tanımlanan analiz; bir bütünü parçalarına ayırarak ayrıntılı inceleme, daha sonra aralarındaki ilişkileri tanımlayarak sonuca gitme yoludur. (TDK, 1998, s. 106). Mûsikî analizinde eserler; usûl, makâm, ezgi, form ve güfte gibi parçalara ayrılırlar. Ayrılan bu parçaların daha derinine inilerek gerekli incelemeler yapıldıktan sonra eserin bir biçiminin olup olmadığı ortaya konur. Günümüze kadar yapılan çalışmalarda; Klâsik Türk Mûsikîsi'nin hemen hemen bütün formlarının belli bir sistematığı olduğu görülmektedir.

İncelenen 19 adet gazelin form analizi yönteminde asıl unsur gazellerin güftesidir. Türkel Oter (2018), Analizde melodileri ifâde eden ve tüm literatürlerde kabûl gören harf sistemi kullanılmıştır. Bu bağlamda uzun melodi cümleleri büyük harflerle (A, B, C, D, ...gibi), kısa melodi cümleleri (cümlecik) küçük harflerle gösterilmektedir (a, b, c, d, ...gibi). Analizde "T" harfi dâimâ ayrı tutulmaktadır. "T" harfi, yapılan analizde sadece terennümler için kullanılmış, sadece terennümlerde kullanıldığı için, başka bir ezgiyi ifâde etmek amacıyla kesinlikle kullanılmamıştır. Bu yöntemi diğer yöntemlerden farklı kılan bir diğer unsur ise güftelere sayı verilmesidir. Verilen sayılar, üç farklı şekilde kullanılmıştır. Sayıların ilk kullanım şekli; güftenin kaçınıcı mısraya âit olduğunu göstermek amacıyla, harflerin sol tarafına yazılacak olan sıralı sayılardır. Örnek olarak, birinci mısrayı ifâde etmek için "1." ve mısranın melodisini belirtmek için "A" harfi kullanılacak olursa; bu durum "1.A" şeklinde târif edilecektir. Sayıların ikinci kullanım şekli; terennümlerdeki söz değişikliğidir. "T" harfinin sağ tarafına boşluk vermeksizin sayılar konularak sözel değişikliklerin farklılığı ve kaçınıcı terennüm olduğu

anlaşılabilecektir (T1., T2. ...gibi). Terennümler hangi ezgiyi takip ediyorsa, sıradaki harfi yanına alarak (T1.C, T2.D ...gibi) ifade edilmiştir. Gazel formunun en genel şeklini ortaya koymayı hedefleyen bu analizde, büyük cümle kullanımı önceliklidir. Bu sebeple her mısra bir ezgi cümlesi olacak şekilde analiz edilmiş, eğer güfteye bağlı melodilerde cümlecikler yer alıyorsa, bu cümlecikler büyük cümlenin bir parçası olarak (1.A (1.A.a + 1.A.b), 2.B (2.B.a + 2.B.b + 2.B.c) ...gibi) ifade edilmiştir. Parantez içindeki analizler, parantez öncesinde ifade edilen bölümün açılımı niteliğindedir. Başka bir konu ise; analizi yapılacak gazelerde bağlantı terennümleri ve bağlantı melodileri gibi küçük değişikliklerde üssü (‘) işareti kullanılmıştır (s. 294-295).

Gazel formunu konu aldığımız çalışmada; terennümün sözlerdeki değişimlerini göstermek amacıyla her terennüme ayrı sayı verilmiş (T1: Amân, T3: Of gibi), bu terennümlerin ezgileri de uzunluk ve kısalıklarına bakılarak büyük ve küçük harfler kullanmak sûretiyle ifade edilmiştir (T1.A, T3.b ... gibi). Özellikle mısralardan sonra gelen ve birden fazla değişik lafzın kullanıldığı terennümler (Of, amân, yâr gibi) köşeli parantezde gösterilerek, mısralardan sonra gelen bu terennümlerin sadece sözel olarak değiştiği, ezgisel olarak bir bütünü oluşturduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Ezgi cümlelerinin tamamlanması amacıyla kullanılan küçük terennümler, analiz esnasında ayrıca ele alınmamış, mısraya dâhil edilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini "Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğunda yer alan toplam 55 gazel oluşturmaktadır. Elimize ulaşan ses kayıtları neticesinde araştırmanın örneklemi 19 gazel oluşturmaktadır.

Çizelge 3.1. Araştırmanın evrenini oluşturan, "Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğundaki gazellerin katalog sırasına göre listesi

No	Makâmı	Gazel Adı	İcrâcı Adı
1	Muhayyer Büselik	Ser-i Zülfi Anberini	Halid Efendi
2	Dügâh (Çiftetelli)	Nazarımdan Yine	Hâfız Sâmî
3	Acemaşîran	Dil-hânemi Yıktın	Hâfız Sâmî
4	Dügâh	Ne Beyân-ı Hâle Cür'et	Hâfız Sâmî
5	Nihâvend	Her Dilber İçin Sînede	Hâfız Sâmî
6	Dügâh (Çiftetelli)	Derdime Vâkıf Değil Cânân	Nâfî Bey
7	Çargâh	Andelîb-i Zâr-ı Aşkın	Şevket Bey
8	Nevâ	Mestâne Nigâhın	Şevket Bey
9	Sabâ	Haberin Var Mı	Hâfız Sâmî
10	Hicâz	Ey Dil Ne Acâib Derde Düştüm	Hâfız Sâmî
11	Mâhur	Bûseler Vâdeylemiştin	Hâfız Sâmî
12	Segâh	Aşk Ehline Âlemde	Hâfız Sâmî
13	Bestenigâr (Nigâr)	Dil Âteş, Dîde Âteş	Hâfız Sâmî
14	Hicâzkâr	Derdime Vâkıf Değil	Hâfız Sâmî
15	Acemaşîrân	Râzıyım Her Ne Ederse	Hâfız Sâmî
16	Dügâh (Çiftetelli)	Dil-hânemi Yıktın	Karaca Efendi
17	Muhayyer	Diyemem Sîne-i Berrakı	Hâfız Sâmî
18	Bayâtî	Gönül Mağlup Olmuş	Hâfız Sâmî
19	Şevkefzâ	Bir Gülün Mecbûruyum	Hâfız Sâmî

Çizelge 3.2. Araştırmanın evrenini oluşturan, "Sahibinin Sesi" firmasının 1928 yılında piyasada satışa sunduğu 2 numaralı taş plâk kataloğundaki gazellerin katalog sırasına göre listesi

No	Makâmı	Gazel Adı	İcrâcı Adı
1	Dügâh (Çiftetelli)	Derdime Vâkıf Değil Cânân	Madam Victoria Hazan
2	Kesik Kerem	?	Madam Victoria Hazan
3	Çargâh	Andelîb-i Zâr-ı Aşkın	Şevket Bey
4	Hüseynî	Rahmı Yok Bir Yâre Düştüm	Şevket Bey
5	Nevâ	Mestâne Nigâhın	Şevket Bey
6	Nevâda Rast	Hangi Dil	Ovrik Efendi
7	Rast	?	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
8	Nevâda Hicâz	Ben Nasıl Âh Etmeyeyim	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
9	Uşşak	Aşk Ehline Âlemde	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
10	Hicâzkâr Kürdî (Kürdîhîcâzkâr)	Âlemde Şehâ Hicr İle	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
11	Nihâvend	Müştakım Efendim	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi

Çizelge 3.2. (devam) Araştırmanın evrenini oluşturan, "Sahibinin Sesi" firmasının 1928 yılında piyasada satışa sunduğu 2 numaralı taş plâk kataloğundaki gazellerin katalog sırasına göre listesi

12	Hüzzam	Ciğerde Tîr-i Aşkın	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
13	Hicâz	Arz Etmediğim Yâre Meğer	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
14	Nevâda Sabâ	?	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
15	Acemaşîrân	Seni Kim Görse	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
16	Şevkefzâ	Bir Gülün Mecbûruyum	Hâfız Sâmî
17	Segâh	Aşk Ehline Âlemde	Hâfız Sâmî
18	Bestenigâr (Nigâr)	Dil Âteş, Dîde Âteş	Hâfız Sâmî
19	Hicâzkâr	Derdime Vâkıf Değil	Hâfız Sâmî
20	Acemaşîrân	Râzıyım Her Ne Ederse	Hâfız Sâmî
21	Bayâtî	Gönül Mağlup Olmuş	Hâfız Sâmî
22	Muhayyer Bûselik	Ser-i Zülf-i Anberini	Hâfız Sâmî
23	Dügâh (Çiftetelli)	Nazarımdan Yine	Hâfız Sâmî
24	Dügâh	Ne Beyân-ı Hâle Cür'et	Hâfız Sâmî
25	Nihâvend	Her Dilber İçin Sînede	Hâfız Sâmî
26	Nevâda Rast	Güldürmedi Yârim Beni	Hâfız Mahmud Bey
27	Nevâ	Cemâlin Gül Yüzün Solmuş	Hâfız Mahmud Bey
28	Nevâda Hicâz	Bülbülün Ezeli	Hâfız Mahmud Bey
29	Nevâda Rast	Hangi Dil	Hâfız Mahmud Bey
30	Sabâ	Haberin Var Mı	Hâfız Sâmî
31	Hicâz	Ey Dil Ne Acâib Derde Düştü	Hâfız Sâmî
32	Acemaşîrân	Bahâr Olsa, Çemenzâr Olsa	Münir Nûreddin Bey
33	Nevâ	Nigeh-i Gülçin-i Hasret	Münir Nûreddin Bey
34	Rast	Çözülme Zülfüne Ey Dil-rübâ	Münir Nûreddin Bey
35	Sabâ	Haberin Var Mı	Hâfız Sâmî
36	Hicâz	Ey Dil Ne Acâib Derde Düştü	Hâfız Sâmî

Çizelge 3.3. Araştırmanın örneklemini oluşturan gazellerin, sayı üstünlüğü açısından gazelleri en fazla icrâ eden icrâcîdan, en az icrâ eden icrâcî sıralamasına göre alfabetik olarak listesi

No	Makâmı	Gazel Adı	İcrâcî Adı
1	Segâh	Aşk Ehline Âlemde Dil-ârâ Mı Bulunmaz	Hâfız Sâmî
2	Mâhur	Bûseler Vâdeylemiştin Aşık-ı Hayrânına	Hâfız Sâmî
3	Hicâzkâr	Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Hâfız Sâmî
4	Bestenigâr	Dil Âteş, Dîde Âteş, Sîne Âteş, Rûy-i Yâr Âteş	Hâfız Sâmî
5	Muhayyer	Diyemem Sîne-i Berrâkı Semenden Gibidir	Hâfız Sâmî
6	Bayâtî	Gönül Mağlûb-ı Aşk Olmuş Gezer Divânedir Şimdi	Hâfız Sâmî
7	Sabâ	Haberin Var Mı Sabâ Kâkül-i Cânânımdan	Hâfız Sâmî
8	Acemaşîrân	Her Dilber İçin Sînede Bir Yâre Mî Olsun	Hâfız Sâmî
9	Dügâh	Ne Beyân-ı Hâle Cür'et, Ne Figâna Takâtım Var	Hâfız Sâmî
10	Acemaşîrân	Râzıyam Her Ne İderse Baña Serv-i Semenim	Hâfız Sâmî
11	Muhayyer-Bûselik	Ser-i Zülf-i Anberini Yüzüne Nikâb Edersin	Hâfız Sâmî
12	Acemaşîrân	Bahâr Olsa, Çemenzâr Olsa, Âlem Handedâr Olsa	Münir Nûreddin Selçuk

Çizelge 3.3. (devam) Araştırmanın örneklemini oluşturan gazellerin, sayı üstünlüğü açısından gazelleri en fazla icrâ eden icrâcılardan, en az icrâ eden icrâcı sıralamasına göre alfabetik olarak listesi

13	Rast	Çözülme Zülüne Ey Dil-rübâ Dil Bağlayanlardan	Münir Nüreddin Selçuk
14	Nevâ (Çiftetelli)	Nigeh Gülçin-i Hasret Dâmenim Pür-hâr-ı Mihnetdir	Münir Nüreddin Selçuk
15	Kürdilihicâzkâr	Âlemde Şehâ Hicr İle Firkât Benim Olsun	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
16	Hicâz (Çiftetelli)	Ben Nasıl Âh Etmeyeyim Ki Derdimin Pâyânı Yok	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
17	Hüzzâm	Ciğerde Tîr-i Aşkın, Dilde Zahm-ı Hasretin Vardır	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
18	Hicâz (Çiftetelli)	Bülbülün Ezelî Bir Neş'esi Vardı Bu Gece	Hâfız Mahmud Bey
19	Hicâz (Çiftetelli)	Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Nâfi Bey

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmanın temelini oluşturulabilmesi ve belirtilen amaçlara ulaşılabilmesi için veriler kaynak taraması yapılarak elde edilmiştir. Tarama sonucunda alanında uzman kişilerin arşivlerinden, konuyla ilgili icrâcılardan, yine konuyla ilgili daha önceden yapılmış bilimsel araştırmalardan, kitaplardan ve ses kayıtlarından yararlanılmıştır.

Arşiv sâhibince¹ edinilen kataloglar neticesinde, elimize ulaşan ses kayıtlarıyla birlikte toplamda 19 gazelin diktesi yapılarak, bilgisayar ortamında notaya alınmıştır. Çalışmada notaya alınan gazeller incelenerek biçim yönünden analiz edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Bu çalışmada, alt problemleri yanıtlayabilmek amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; “Çeşitli metinlerin içeriğini, kendini doğrudan vermeyen temel öğelerini sınıflandırmak ve yorumlamak amacıyla metodik, sistematik, objektif ve nicel olarak incelenmesini sağlayan tekniktir.” (Bilgin, 2006:2).

¹ Coşkun Bağır

Edinilen kataloglardaki toplam 55 gazelin 19'u biçim yönünden incelenmiş ve bu 19 gazelin analizi ve değerlendirmeleri alt problemlere göre açıklanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, yapılan çalışmayı oluşturmaya yönelik alt problemlere ait bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. "Gazellerin Biçim Şeması Var mıdır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Çizelge 4.1. Gazellerin biçim analizleri

HÂFİZ SÂMİ	Segâh (Müstear) Gazel	[T1.A + T2.B] + 1.C + [T3.a + T4.D + T1.b] T2.c + 2.E + [T3.d + T4.F] [T1.e + T3.f + T2.g] + 3.G (3.G ¹ a + T5.h + 3.G ¹ b) + [T2.H + T3.i + T4.j] T2.İ + 4.J + [T3.k + T4.l]
	Mâhur (Zâvil) Gazel	[T1.A + T2.a + T3.B + T4.b] + 1.C + [T2.c + T3.D] 2.E + [T2.d + T3.F] [T4.e + T1.f] + 3.G + [T2.g + T3.H] T1.İ + 4.J + [T2.h + T3.i + T1.j + T2.k + T3.l]
	Hicâzkâr Gazel	[T1.a + T2.B + T3.C + T4.b] + 1.D + T1.E T4.F + 2.G + [T4.c + T1.d + T2.e + T3.f + T1.g] T4.h + 3.H + [T2.i + T3.j + T1.k] [T1.l + T3.m + T1.n] + 4.İ + [T2.a + T3.p + T1.r]
	Bestenigâr Gazel	[T1.a + T2.b + T3.c + T1.d] + 1.A + T1.e T4.B + 2.C + [T3.D + T1.E] [T4.f + T1.g] + 3.F + [T2.h + T3.i + T1.j] [T4.k + T3.l + T1.m + T4.n] + 4.H + [T2.o + T3.p]
	Muhayyer Gazel	[T1.A + T2.B + T3.a + T4.b] + 1.C + [T4.c + T3.D] T1.E + 2.F + [T2.d + T3.G + T1.e] T4.f + 3.H + [T2.g + T3.h + T1.İ] [T4.J + T2.i] + 4.K + [T2.j + T3.k + T1.l + T3.L]
	Bayâtî Gazel	T1.A + 1.B + T1.C T2.a + 2.D + [T3.b + T4.c + T1.d] T2.e + 3.E + [T1.f + T3.g + T4.h] [T2.i + T1.j] + 4.F + [T1.k + T3.l + T4.m + T1.n + T2.o + T4.p]

Çizelge 4.1. (devam) Gazellerin biçim analizleri

HÂFİZ SÂMİ	Sabâ Gazel	[T1.A + T2.a + T3.b + T4.c] + 1.B + T1.C T4.d + 2.D + [T2.e + T4.f] T4.g + 3.E + T1.F [T4.h + T1.G] + 4.H + [T2.i + T1.İ]
	Acemaşîrân Gazel (Her Dilber İçin)	[T1.A + T2.B + T1.a + T3.b + T1.c] + 1.C + [T1.d + T2.e + T4.f] T1.g + 2.D + [T3.h + T4.i + T1.j] [T2.k + T1.E] + 3.F + [T2.l + T4.m] T1.n + 4.G + [T3.o + T4.p + T1.r]
	Dügâh Gazel	[T1.a + T2.b + T3.A + T4.c + T1.d] + 1.B + [T2.e + T3.C] T5.D + 2.E + [T2.f + T1.F] T4.f + 3.G + [T2.g + T3.h + T1.i] T4.H + 4.İ + [T2.j + T3.k + T5.J]
	Acemaşîrân Gazel (Râziyam Her Ne Kılırsa)	[T1.A + T2.B + T3.a + T4.b + T1.c] + 1.C + [T3.d + T2.e + T1.D] T1.f + 2.E + [T3.g + T5.F] [T2.G + T4.h + T1.H + T2.i] + 3.İ + [T3.j + T4.k] [T1.l + T2.m] + 4.J + [T3.n + T1.K]
	Muhayyer- Bûselik Gazel	[T1.A + T2.a + T3.B + T1.b] + 1.C + [T2.c + T3.D] T1.d + 2.E + [T2.e + T3.f] [T4.F + T3.g + T1.h] + 3.G + [T2.i + T3.H] 4.İ + [T2.j + T3.k + T1.l]
MÛNİR NÛREDDİN SELÇUK	Acemaşîrân Gazel	T1.a + 1.A + [T1.B + T2.b] T3.C + 2.D (2.D ¹ a + 2.D ² b + 2.D ² c) + [T4.E + T1.F + T2.c] 3.G + T4.H 4.İ + T4.J + 4.K + [T2.d + T5.e + T4.L]
	Rast Gazel	T1.a + 1.A + T1.B T2.b + 2.C + [T3.D + T2.E] T4.e + 3.F + T2.G T4.g + 4.H + T2.İ + 4.J + T1.K

Çizelge 4.1. (devam) Gazellerin biçim analizleri

MÜNİR NÛREDDİN SELÇUK	Çiftetelli Nevâ Gazel	T1.a + 1.A + T2.B 2.C + [T1.b + T3.D] T1.c + 3.E + [T2.F + T3.G] 4.H + T3.İ + 4J + [T1.K + T3.L]
YOZGATLI HÂFİZ SÜLEYMAN EFENDİ	Kürdilihicâzkâr Gazel	T1.A + 1.B + [T2.a + T3.b] T1.C + 2.D + [T2.E + T4.F] 3.G + [T2.H + T1.c] T4.d + 4.İ + [T2.e + T4.f + T1.g]
	Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel	T1.A + 1.B T1.C + 2.D + T1.E 3.F + T2.G T1.H + 4.İ + [T3.J + T1.a]
	Hüzzâm Gazel	T1.A + 1.B + T1.C T2.a + 2.D + [T2.b + T1.c] 3.E + [T3.F + T4.d] T2.G + 4.H + [T1.d + T2.e + T1.f]
HÂFİZ MAHMUD BEY	Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel	[T1.a + T2.A] + 1.B (1.B ^{1a} + 1.B ^{1b} + 1.B ^{1c}) 2.C + [T1.D + T2.E] T2.F + 3.G 4.H + [T3.b + T2.İ]
NÂFİ BEY	Çiftetelli Hicâz Gazel	T1.A + 1.B + T1.a 2.C + [T2.b + T3.c + T1.d] 3.D + T4.e 4.F + [T5.G + T3.f + T1.g]

TDV İslâm Ansiklopedisi (1996), Gazel icrâsı esnasında saz ve ses arasındaki bu karşılıklı münâsebet şu şekilde cereyân eder: Önce saz, gazelin okunacağı makâmda kısa, fakat makâmın karakteristiğini gösterecek şekilde taksim eder ve bu taksim makâmın karar perdesinde sonuçlanır. Ardından gazelhân, seçtiği güftenin birinci mısraını aynı makâmda o anda besteleyerek ve makâmın özelliklerini de göstererek okur. Bu birinci mısraa "zemîn" adı verilir. Bu mısraın sonunda genellikle makâmın güçlü perdesinde yarım kararla durulur. Daha sonra saz ikinci defa ve yine kısa bir taksimle aynı makâmda dolaşır. Bunun ardından gazelhân da aynı makâmda, fakat bu defa makâmın daha geniş bir bölgesinde seyrederek ikinci mısraı okur ve mısra sonunda makâmın durak perdesinde tam karar yapar. Gazelde ikinci mısraa "zamân" adı verilir. Daha sonra sazın yaptığı bir taksimle önce bu karar pekiştirilir, ardından bazen saz bir meyân açar. Fakat genellikle saz, durak perdesinde tam karar yaptıktan sonra, meyânı, gazelhân istediği bir makamda açar. Nitekim usta gazelhânların tercih ettiği şekil de budur. "Meyân" adı verilen üçüncü mısra da bir veya daha fazla makâma geçki yapıldıktan sonra bazen sazın yaptığı bir taksimle dördüncü mısra gazelhân tarafından baştaki ilk makâma dönülerek okunur ve bu mısraın sonunda makâmın durak perdesinde tam karar yapılır. Ardından sazın yine bu kararı pekiştirecek kısa bir taksimiyle gazel son bulur. Gazelin okunan son mısraına da "karar" adı verilir. Böylece iki beyitlik bir gazel zemîn, zamân, meyân ve karar kısımlarıyla tamamlanır (s. 442-443).

Akdoğu (1989), 17. yüzyıl teorisyenlerinden Kantemir edvârında hânendelerin seslendirdiği müzik türleri içinde taksim türünün de bulunduğunu belirttikten sonra taksimi tanımlamış, ardından hânende faslı olarak adlandırdığı fasılda, hânendenin fasıla başlamadan önce taksim yapması gerektiğini bildirmiştir (s. 4).

Öztuna (1990), Türk Mûsikîsi'nde ses ile yapılan taksime gazel denir. Gazel, taksim gibi irticâle dayanan bir şekildir. Usûlsüzdür. Fakat bazı yerlerde usûle girmesinde mahzur yoktur. Kalıpsız ve serbesttir. Gazel formundaki güftenin en az bir matla'ı okunur. Ekseriya matladan sonra birkaç beyit daha taksim edilir. Mısralar bir defâ, bazen de mükerrer okunur. Güfte arasında çeşitli terennümler de kullanılagelmiştir (s. 299).

Tanrıkorur (2011), Gazele bu ad Türkler tarafından verilmiştir. Araplar "leyali", Acemler ise "maval" diye adlandırır. Gazelin kendine özgü kuralları vardır. Lirik bir ifâdeye sahiptir (s. 49).

Yapılan tanımlamalarda gazellerin biçim şemasının olduğuna dâir somut bir bulgu elde edilememiştir. Buradan hareketle araştırmamızı oluşturan 19 adet gazel, Doç. Dr. Serda Türkel Oter tarafından geliştirilen; güfte, terennüm ve melodi dağılımlarının ele alındığı yeni bir analiz yöntemiyle incelenmiş ve gazellerin biçim şemasının olup olmadığı sonuçlar bölümünde ele alınmıştır.

4.2. "Gazeller Biçim Açısından İcrâcılara Göre Farklılık Göstermiş Midir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Yapılan çalışmada sayı üstünlüğü açısından gazelleri en fazla icrâ eden icrâcıdan, en az icrâ eden icrâcı sıralamasına göre Hâfız Sâmi 11, Münir Nüreddin Selçuk 3, Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi 3, Hâfız Mahmud Bey 1 ve Nâfi Bey 1 gazel icrâ etmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda icrâcıların bütün gazelleri öncelikle kendi içerisinde değerlendirilmiş, analiz edilmiş ve daha sonrasında biçim yönünden icrâcılara göre farklılık gösterdiği anlaşılabilir, bu durum sonuçlar bölümünde belirtilmiştir.

4.3. "Gazeller Biçim Açısından Uygulanış Şekline Göre Farklılık Göstermiş Midir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Yapılan araştırmalar sonucunda elimize ulaşan toplam 19 gazelin 4'ü çiftetelli ritim eşliğinde icrâ edilmiştir. Geriye kalan 15 gazelde ritim eşliği bulunmamaktadır. Bu bağlamda biçim yönünden analizi yapılan gazellerin, analiz sonucunda iki ayrı bölümde incelenebilirliği anlaşılmıştır. Çiftetelli ritim eşliğindeki gazeller ve ritim eşliği bulunmayan gazeller biçim açısından karşılaştırılarak sonuçlar bölümünde ele alınmıştır.

4.4. "Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri nasıldır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Çizelge 4.2. Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri

İcrâcı	Gazel	Zeminhâne	Meyânhâne
Hâfız Sâmi	Segâh (Müstear) Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmi	Mâhur (Zâvil) Gazel	1.mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmi	Hicâzkâr Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmi	Bestenigâr Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmi	Muhayyer Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmi	Bayâtî Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra

Çizelge 4.2. (devam) Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri

Hâfız Sâmî	Sabâ Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmî	Acemaşîrân Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmî	Dügâh Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmî	Acemaşîrân Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfız Sâmî	Muhayyer Bûselik Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Münir Nûreddin Selçuk	Acemaşîrân Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Münir Nûreddin Selçuk	Rast Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Münir Nûreddin Selçuk	Çiftetelli Nevâ Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi	Kürdilihicâzkâr Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi	Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra

Çizelge 4.2. (devam) Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri

Yozgatlı Hâfiz Süleyman Efendi	Hüzzâm Gazel	1. mısra + 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Hâfiz Mahmud Bey	Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra
Nâfi Bey	Çiftetelli Hicâz Gazel	1. mısra 2. mısra 4. mısra	3. mısra

Gazel icrâsında kullanılan makâmın seyir işleyişi ele alınarak, karar perdesine ve makâm dışı yapılan icrâlara göre zeminhâne ve meyânhâne bölümleri oluşturulmuştur. Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri tabloda gösterilmiş; çiftetelli ritim eşliğindeki gazeller ve ritim eşliği bulunmayan gazeller olarak sonuçlar bölümünde ele alınmıştır.

4.5. "Gazelerde Kullanılan Şiirlerin Özellikleri Nasıldır?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Yapılan araştırmada yer alan 19 gazelde Osmanlıca ve Türkçe şiirler tercih edilmiştir. Bazı gazellerin, icrâcılar tarafından seslendirilirken kaynaklarda geçen şiirlerden farklı güftelerle okunduğu dikkati çekmektedir. Bu durumun, icrâcıların yaşadığı dönem üslûbundan ve/veya ses kayıtlarındaki kalite yetersizliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Şiirleri bulunamayan 3 adet gazel, tarafımızca ses kayıtları dinlenerek deşifre edilmiştir. Yine icrâ edilen bazı gazellerin şiirlerinin gazel formunda olmadığı anlaşılmıştır. Buradan hareketle yapılan değerlendirmeler, analiz bölümünde incelenmiştir.

Çizelge 4.3. Gazellerin şâirlere göre listesi

Şâir	Gazel Adı	İcrâcı
Bilinmiyor	Aşk Ehline Âlemde Dil-ârâ Mı Bulunmaz	Hâfız Sâmi
Recâizâde Mahmud Ekrem	Büseler Vâdeylemiştin Âşık-ı Hayrânına	Hâfız Sâmi
Fuzûlî	Derdime Vâkîf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Hâfız Sâmi
Râfet	Dil Âteş, Dide Âteş, Sîne Âteş, Rûy-i Yâr Âteş	Hâfız Sâmi
Enderûnî Vâsîf	Diyemem Sîne-i Berrâkı Semenden Gibidir	Hâfız Sâmi
Ali Rızâ Sağman	Gönül Mağlûb-ı Aşk Olmuş Gezer Divânedir Şimdi	Hâfız Sâmi
Mehmed Sâdi Bey	Haberin Var Mı Sabâ Kâkül-i Cânânımdan	Hâfız Sâmi
Urfalı Şâir Abdî	Her Dilber İçin Sîne Bir Yâre Mi Olsun	Hâfız Sâmi
Enderûnî Vâsîf	Ne Beyân-ı Hâle Cür'et, Ne Figâna Tâkatım Var	Hâfız Sâmi
Prizrenli Şem'î	Râziyam Her Ne İderse Baña Serv-i Semenüm	Hâfız Sâmi
Bilinmiyor	Ser-i Zülf-i Anberini Yüzüne Nikâb Edersin	Hâfız Sâmi
Süleyman Nazîf	Bahâr Olsa, Çemenzâr Olsa, Âlem Handedâr Olsa	Münir Nüreddin Selçuk
Enderûnî Vâsîf	Çözülme Zülfüne Ey Dil-rübâ Dil Bağlayanlardan	Münir Nüreddin Selçuk
Bilinmiyor	Nigeh Gül-çîn-i Hasret Dâmenim Pür-hâr-ı Mihnetdir	Münir Nüreddin Selçuk
Bilinmiyor	Âlemde Şehâ Hicr İle Firkât Benim Olsun	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Bilinmiyor	Ben Nasıl Âh Etmeyeyim Ki Derdimin Pâyânı Yok	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Bilinmiyor	Çiğerde Tîr-i Aşkın, Dilde Zahm-ı Hasretin Vardır	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Bilinmiyor	Bülbülün Ezelî Bir Neş'esi Vardı Bu Gece	Hâfız Mahmud Bey
Fuzûlî	Derdime Vâkîf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Nâfi Bey

İncelenen 19 adet gazelin 7'sinin şâiri bilinmemektedir. Gazellerden 7'si, Recâizâde Mahmud Ekrem, Râfet, Enderûnî Vâsîf, Ali Rızâ Sağman, Mehmed Sâdi Bey, Urfalı Şâir Abdî ve Süleyman Nazîf gibi; icrâcıların kendi dönemlerinde yaşamış şâirlerden seçilmiştir.

4.6. "Gazellerin Şiirlerinde Hangi Vezinler Tercih Edilmiştir?" Alt Problemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Çizelge 4.4. Gazellerin vezinlere göre listesi

Vezin	Gazel Adı	İcracı
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Feülün	Aşk Ehline Âlemde Dil-ârâ Mı Bulunmaz	Hâfız Sâmî
Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün	Bûseler Vâdeylemiştin Âşık-ı Hayrânına	Hâfız Sâmî
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Fa'ülün	Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Hâfız Sâmî
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Dil Âteş, Dide Âteş, Sîne Âteş, Rûy-i Yâr Âteş	Hâfız Sâmî
Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün	Diyemem Sîne-i Berrâkı Semenden Gibidir	Hâfız Sâmî
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Gönül Mağlûb-ı Aşk Olmuş Gezer Divânedir Şimdi	Hâfız Sâmî
Fe'ilâtün (Fâ'ilâtün) / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilün (Fâ'lün)	Haberin Var Mı Sabâ Kâkül-i Cânânımdan	Hâfız Sâmî
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Feülün	Her Dilber İçin Sinede Bir Yâre Mi Olsun	Hâfız Sâmî
Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün	Ne Beyân-ı Hâle Cür'et, Ne Figâna Tâkatım Var	Hâfız Sâmî
Fâ'ilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün	Râzıyam Her Ne İderse Baña Serv-i Semenüm	Hâfız Sâmî
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Feülün	Ser-i Zülf-i Anberini Yüzüne Nikâb Edersin	Hâfız Sâmî
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Bahâr Olsa, Çemenzâr Olsa, Âlem Handedâr Olsa	Münir Nûreddin Selçuk
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Çözülme Zülfüne Ey Dil-rübâ Dil Bağlayanlardan	Münir Nûreddin Selçuk
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Nigeh Gül-çîn-i Hasret Dâmenim Pür-hâr-ı Mihnetdir	Münir Nûreddin Selçuk
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Feülün	Âlemde Şehâ Hier İle Firkât Benim Olsun	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün	Ben Nasıl Âh Etmeyeyim Ki Derdimin Pâyânı Yok	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün	Çiğerde Tır-i Aşkın, Dilde Zahm-ı Hasretin Vardır	Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi
Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün	Bülbülün Ezeli Bir Neş'esi Vardı Bu Gece	Hâfız Mahmud Bey
Mefûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Fa'ülün	Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir	Nâfi Bey

Yapılan araştırmada yer alan 19 adet gazel şiirinin vezinlerinden 6'sı " Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün" kalıbında, 4'ü " Mefûlü / Mefâ'îlü / Mefâ'îlü / Feûlün" kalıbında, 3'ü " Fâîlâtün / Fâîlâtün / Fâîlâtün / Fâîlün" kalıbında, 2'si "Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün" kalıbında, yine 2'si " Mefûlü / Mefâ'îlü / Mefâ'îlü / Fa'ûlün" kalıbında, 1'i " Fâîlâtün / Fâîlâtün / Fâîlâtün / Fâîlâtün" kalıbında ve yine 1'i " Fâîlâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün" kalıbındadır. Gazellerde tercih edilen vezin kalıpları analiz edilerek sonuçlar bölümünde değinilmiştir.

5. SAHİBİNİN SESİ FİRMASI'NIN 1924 VE 1928 YILINDA KATALOGLADIĞI TAŞ PLÂK LİSTELERİNDE YER ALAN GAZELLERİN BİÇİM ANALİZİ

5.1. Hâfız Sâmî'nin İcrâ Ettiği Gazellerin Tahlili

5.1.1. Segâh (Müstear) Gazelin Tahlili

"Aşk ehline âlemde dil-ârâ mı bulunmaz"

Gazelin güftekarı bulunamamıştır. Yapılan seyir incelemeleri sonucunda katalogda Segâh olarak geçen gazelin mâkamı, Müstear olarak değiştirilmiştir.

Gazelin Güftesi

Aşk ehline âlemde dil-ârâ mı bulunmaz
Mecnûn isen ey dil sana leylâ mı bulunmaz
Harc etme sesin eyleme feryâdı çemende
Ey bülbül-i şeydâ sana bir gül-i rânâ mı bulunmaz

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Amân: T2
Yârey: T3
Ey: T4
Medet: T5

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) amân, amân, amân (T2.B) Aşk ehline âlemde dil-ârâ mı bulunmaz (1.C) yârey (T3.a) ey, ey, ey (T4.D) âh (T1.b)

Amân, amân (T2.c) Mecnûn isen ey dil sana leylâ mı bulunmaz (2.E) yârey (T3.d) ey, ey, ey (T4.F)

Âh (T1.e) yârey (T3.f) ammân (T2.g) Harc etme sesin eyleme feryâdı (3.G¹a) medet (T5.h) çemende (3.G¹b) amân (T2.H) yârey (T3.i) ey (T4.j)

Amân, amân, amân, amân (T2.İ) Ey bülbül-i şeydâ sana bir gül-i rânâ mı bulunmaz (4.J) yârey (T3.k) ey, ey (T4.l)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.B] + 1.C + [T3.a + T4.D + T1.b]

T2.c + 2.E + [T3.d + T4.F]

[T1.e + T3.f + T2.g] + 3.G (3.G¹a + T5.h + 3.G¹b) + [T2.H + T3.i + T4.j]

T2.İ + 4.J + [T3.k + T4.l]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne
2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zemînhâne özelliği taşımaktadır.

SEGÂH (MÜSTEAR) GAZEL

Aşk Ehline Âlemde Dil-ârâ Mı Bulunmaz

İcrâc: Hâfız Sâmi
Güftekar: Lâ Edrî

The musical score is written in a single system with ten staves. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics are in Turkish and are placed below the corresponding musical notes. The score includes various musical ornaments and time signatures, such as 3/4 and 2/4, and is marked with letters and numbers (T1.A, T2.B, 1.C, T3.a, T4.D, T1.b, T2.c, 2.E, T3.d, T4.F, T1.e, T3.f, T2.g, 3.G'a) to indicate specific sections or ornaments. The lyrics are:
T1.A: ÂH
T2.B: A MÂN A MÂN A MÂN
1.C: AŞK EH Lİ NE Â LEM DE Dİ LÂ RÂ MI BU LUN MAZ
T3.a: YÂ RE Y EY EY EY
T1.b: ÂH
T2.c: A MÂN A MÂN
2.E: MEC NÜN
T3.d: YÂ REY
T4.F: EY EY
T1.e: ÂH
T3.f: YÂ REY
T2.g: AM MÂN
3.G'a: HAR CET ME SE SİN EY LE ME FER YÂ Dİ

Şekil 5.1. Segâh (Müstear) Gazel analiz notası

ME DET ÇE MEN
 DE A
 MÂN YÂ REY EY
 A MÂN A MÂN A MÂN A MÂN
 EY BÜL BÜ Lİ ŞEY DÂ SA NA BİR
 GÜ Lİ RÂ NÂ MI BU LUN MAZ
 YÂ REY EY EY *seyneb altantay*

AŞK EHLİNE ÂLEMDE DİL-ÂRÂ MI BULUNMAZ
 MECNÛN İSEN EY DİL SANA LEYLÂ MI BULUNMAZ
 HARC ETME SESİN EYLEME FERYÂDI ÇEMENDE
 EY BÜLBÛL-İ ŞEYDÂ SANA BİR GÜL-İ RÂNÂ MI BULUNMAZ

Vezin: Mef'ûlû / Mefâ'ilû / Mefâ'ilû / Fe'lûn

Şekil 5.1. (devam) Segâh (Müstear) Gazel analiz notası

5.1.2. Mâhur (Zâvil) Gazelin Tahlili

"Bûseler vâdeylemiştin âşık-ı hayrânına"

Gazelin güftesi Recâizâde Mahmud Ekrem'e âittir. Yapılan seyir incelemeleri sonucunda katalogda Mâhur olarak geçen gazelin mâkamı, Zâvil olarak değiştirilmiştir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında birinci mısradâ yer alan "vâdeylemiştin" kelimesini yumuşatarak "vâdeylemişdin" şeklinde icrâ etmiştir. Yine Hâfız Sâmi, gazel icrâsında dördüncü mısradâ yer alan "et" kelimesini, "it" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Bûseler vâdeylemiştin âşık-ı hayrânına
Leblerin hattâ kefil olmuştu bu ihsânına
Sanma matlûbundan âşık vazgeçer de boş kalır
Sen inâd et sevgilim âşık kefilinden alır

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Yârey: T2
Ey: T3
Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) yârey (T2.a) ey, ey, ey (T3.B) amân, amân (T4.b) Bûseler vâdeylemişdin
âşık-ı hayrânına (1.C) yârey (T2.c) ey, ey (T3.D)

Leblerin hattâ kefil olmuştu bu ihsânına (2.E) yârey (T2.d) ey, ey, ey (T3.F)

Ammân, ammân, amân (T4.e) âh (T1.f) Sanma matlûbundan âşık vazgeçer de boş
kalır (3.G) yârey (T2.g) ey, ey (T3.H)

Âh (T1.İ) Sen inâd it sevgilim âşık kefilinden alır (4.J) yârey (T2.h) ey (T3.i) âh, âh
(T1.j) yârey (T2.k) ey (T3.l)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.a + T3.B + T4.b] + 1.C + [T2.c + T3.D]

2.E + [T2.d + T3.F]

[T4.e + T1.f] + 3.G + [T2.g + T3.H]

T1.İ + 4.J + [T2.h + T3.i + T1.j + T2.k + T3.l]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

MÂHUR (ZÂVİL) GAZEL

Bûseler Vâdeylemiştin Âşık-ı Hayrânına

İcrâc: Hâfız Sâmî
Güftekâr: Recâizâde Mahmud Ekrem

T1.A
ÂH YÂ RE... Y

T2.a

T3.B
E... Y EY

T4.b
A MÂN A MÂN BÛ SE LER

1.C
VÂ DEY LE MIŞ DİN

Â ŞI KI HAY RÂ NI NA

T2.c
YÂ REY

T3.D
EY EY

2.E
LEB LE RİN HAT TÂ KE FİL OL

T2.d
DU BU İH SÂ NI NA YÂ REY

T3.F
EY EY EY

Şekil 5.2. Mâhur (Zâvil) Gazel analiz notası

T4.e
AM MÂN A MÂN A MÂN ÂH

3.G
SAN MA MAT LÛ BUN DAN Â ŞIK VAZ GE ÇER

T2.g T3.H
DE BOŞ KA LIR YÂ REY EY EY

T1.i 4.J
ÂH SEN İ NÂD İT SEV Dİ ĞİM

T2.h
Â ŞIK KE Fİ LİN DEN A LIR YÂREY

T3.i T1.j T2.k T3.l
EY ÂH ÂH YÂ REY EY

BÛSELER VÂDEYLEMİŞTİN ÂŞİK-I HAYRÂNINA
LEBLERİN HATTÂ KEFİL OLMUŞTU BU İHSÂNINA
SANMA MATLÛBUNDAN ÂŞİK VAZGEÇER DE BOŞ KALIR
SEN İNÂD ET SEVGİLİM ÂŞİK KEFİLİNDEN ALIR

Vezin: Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Şekil 5.2. (devam) Mâhur (Zâvil) Gazel analiz notası

5.1.3. Hicâzkâr Gazelin Tahlili

"Derdime vâkıf değil cânân beni handân bilir"

Gazelin güftesi Fuzûlî'ye âittir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında dördüncü mısradâ bulunan "çektigim" kelimesini "çektigim" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Derdime vâkıf değil cânân beni handân bilir
Hakkı vardır şâd olanlar herkesi şâdân bilir
Söylesem te'siri yok, sussam gönül râzı değil
Çektigim âlâmı bir ben bir de Allah'ım bilir

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Yârey: T2

Ey: T3

Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.a) yârey (T2.B) ey, ey (T3.C) amân (T4.b) Derdime vâkıf değil cânân beni handân bilir (1.D) âh (T1.E)

Amân, amân (T4.F) Hakkı vardır şâd olanlar herkesi şâdân bilir (2.G) amân, amân, amân (T4.c) âh (T1.d) yârey (T2.e) ey (T3.f) âh (T1.g)

Ammân, ammân (T4.h) Söylesem te'siri yok, sussam gönül râzı değil (3.H) yârey (T2.i) ey (T3.j) âh (T1.k)

Amân, amân (T4.l) ey (T3.m) âh (T1.n) Çektigim âlâmı bir ben bir de Allah'ım bilir (4.İ) yârey (T2.o) ey (T3.p) âh, âh, âh (T1.r)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.a + T2.B + T3.C + T4.b] + 1.D + T1.E

T4.F + 2.G + [T4.c + T1.d + T2.e + T3.f + T1.g]

T4.h + 3.H + [T2.i + T3.j + T1.k]

[T1.l + T3.m + T1.n] + 4.İ + [T2.a + T3.p + T1.r]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

HİCÂZKÂR GAZEL

Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir

İcrâcı: Hâfız Sâmi

Güftekâr: Fuzûlî

ÂH YÂ RE_____ Y EY

EY A MÂN DER Dİ ME

VÂ KIF DEĞİL CÂ NÂN BE Nİ HAN DÂN Bİ LİR

ÂH A MÂN A MÂN

HAK KIVAR DIR ŞÂD O LAN LAR HER KE Sİ

ŞÂ DÂN Bİ LİR A MÂN A MÂN A MÂN ÂH

YÂ REY EY ÂH

AM MÂNAM MÂN SÖY LESEM TE Sİ Rİ YOK SUSSAM

GÖNÜL RÂ Zİ DE ĞİL YÂ REY

Şekil 5.3. Hicâzkâr Gazel analiz notası

EY ÂH A MÂN A MÂN

EY ÂH ÇEK TİGİM Â LÂ

MI BİR BEN BİR DE AL LA HIM Bİ LİR

YÂ REY EY ÂH

ÂH ÂH

DERDİME VÂKİF DEĞİL CÂNÂN BENİ HANDÂN BİLİR
 HAKKI VARDIR ŞÂD OLANLAR HERKEŞİ ŞÂDÂN BİLİR
 SÖYLESEM TE'SİRİ YOK, SUSSAM GÖNÜL RÂZİ DEĞİL
 ÇEKTIĞİM ÂLÂMI BİR BEN BİR DE ALLAH'IM BİLİR

Vezin: Mefûlû / Mefâ'ilû / Mefâ'ilû / Fa'ülün

Şekil 5.3. (devam) Hicâzkâr Gazel analiz notası

5.1.4. Bestenigâr Gazelin Tahlili

"Dil âteş, dîde âteş, sîne âteş, rûy-i yâr âteş"

Gazelin güftesi Râfet'e âittir.

Gazelin Güftesi

Dil âteş, dîde âteş, sîne âteş, rûy-i yâr âteş
Gül âteş, bülbül âteş, gülşen âteş, rûy-bâr âteş
Rehâ bulmak ne mümkün sûziş-i mihnetden uşşâka
Firâk âteş, visâl âteş, belâ-yı intizâr âteş

Gazelin güftesi Râfet'e âittir.

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Yârey: T2

Ey: T3

Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.a) yârey (T2.b) ey, ey (T3.c) âh (T1.d) Dil âteş, dîde âteş, sîne âteş, rûy-i yâr âteş (1.A) âh (T1.e)

Amân, amân, amân (T4.B) Gül âteş, bülbül âteş, gülşen âteş, rûy-bâr âteş (2.C) ey, ey (T3.D) âh, âh (T1.E)

Ammân, ammân (T4.f) âh (T1.g) Rehâ bulmak ne mümkün sûziş-i mihnetden uşşâka (3.F) yârey (T2.h) ey (T3.i) âh (T1.j)

Amân, amân (T4.k) ey, ey (T3.l) âh (T1.m) ammân (T4.n) Firâk âteş, visâl âteş, belâ-yı intizâr âteş (4.H) yârey (T2.o) ey, ey, ey (T3.p)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.a + T2.b + T3.c + T1.d] + 1.A + T1.e

T4.B + 2.C + [T3.D + T1.E]

[T4.f + T1.g] + 3.F + [T2.h + T3.i + T1.j]

[T4.k + T3.l + T1.m + T4.n] + 4.H + [T2.o + T3.p]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

BESTENİGÂR GAZEL

Dil Âteş, Dide Âteş, Sine Âteş, Rûy-i Yâr Âteş

İcrâcî: Hâfız Sâmî
Güftekâr: Râfet

T1.a
ÂH YÂ REY EY EY

T2.b
YÂ REY EY EY

T3.c
REY EY EY

T1.d
ÂH DİL Â TEŞ Dİ DE Â TEŞ

1.A
DİL Â TEŞ Dİ DE Â TEŞ

Sİ NE Â TEŞ RÛ YİYÂR Â TEŞ

T1.e
ÂH AMÂN A MÂN A

T4.B
AMÂN A MÂN A

2.C
MÂN GÜLÂ TEŞ BÛL BÛLÂ TEŞ GÛL ŞEN Â TEŞ RÛ Yİ

T3.D
BÂR Â TEŞ EY EY

T1.E
ÂH ÂH

T4.f
AM MÂNAM MÂN ÂH RE HÂ BULMAK NEMÛMKÛN

T1.g
MÂN ÂH

3.F
RE HÂ BULMAK NEMÛMKÛN

T2.h
SÛ Zİ Şİ MÎH NETDEN UŞ ŞÂ KA YÂ REY EY

T3.i
MÎH NETDEN UŞ ŞÂ KA YÂ REY EY

T1.j
ÂH

T4.k
AMÂN A MÂN

Şekil 5.4. Bestenigâr Gazel analiz notası

EY EY ÂH

AMMÂN FIRÂK Â TEŞ VISÂL Â TEŞ BELÂ YI

İN TİZÂR Â TEŞ YÂREY EY EY EY

DİL ÂTEŞ, DİDE ÂTEŞ, SİNE ÂTEŞ, RÛY-I YÂR ÂTEŞ
 GÖL ÂTEŞ, BÜLBÛL ÂTEŞ, GÜLŞEN ÂTEŞ, RÛY-BÂR ÂTEŞ
 REHÂ BULMAK NE MÛMKÛN SÛZİŞ-İ MİHNETDEN UŞŞÂKA
 FIRÂK ÂTEŞ, VISÂL ÂTEŞ, BELÂ-YI İNTİZÂR ÂTEŞ

Vezin: Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Şekil 5.4. (devam) Bestenigâr Gazel analiz notası

5.1.5. Muhayyer Gazelin Tahlili

"Diyemem sîne-i berrâkı semenden gibidir"

Gazelin güftesi Enderûnî Vâsıf'a âittir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında üçüncü mısradâ bulunan "reng ü" tamlaması yerine "reng-i" tamlamasını, dördüncü mısradâ bulunan "dehen" kelimesi yerine "dihen" kelimesini kullanmıştır.

Gazelin Güftesi

Diyemem sîne-i berrâkı semenden gibidir
Yâsemen belki o gül nahli semen-ten gibidir
Reng ü bûy-i güli târife ne zahmet çekeyim
Gül benim bildiğim ey gonca-dehen sen gibidir

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Yârey: T2
Ey: T3
Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) yârey (T2.B) ey, ey (T3.a) amân (T4.b) Diyemem sîne-i berrâkı semenden gibidir (1.C) amân, amân (T4.c) ey (T3.D)

Âh (T1.E) Yâsemen belki o gül nahli semen-ten gibidir (2.F) yârey (T2.d) ey, ey (T3.G) âh (T1.e)

Ammân, ammân, amân (T4.f) Reng-i bûy-i güli târife ne zahmet çekeyim (3.H) yârey (T2.g) ey (T3.h) âh, âh, âh (T1.İ)

Ammân, ammân (T4.J) yârey (T2.i) Gül benim bildiğim ey gonca-dihen sen gibidir (4.K) yârey (T2.j) ey (T3.k) âh (T1.l) ey, ey, ey, ey (T3.L)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.B + T3.a + T4.b] + 1.C + [T4.c + T3.D]

T1.E + 2.F + [T2.d+ T3.G + T1.e]

T4.f + 3.H + [T2.g + T3.h + T1.İ]

[T4.J + T2.i] + 4.K + [T2.j + T3.k + T1.l + T3.L]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

MUHAYYER GAZEL

Diyemem Sine-i Berrâkı Semenden Gibidir

İcrâcı: Hâfız Sâmi
Güftekâr: Enderûnî Vâsıf

ÂH YÂ REY

EY EY Â MÂN Dİ YE MEM Sİ NE İ

BER RÂ KI SE MEN DEN Gİ Bİ DİR A MÂN A MÂN

EY

ÂH

YÂ SEMEN BEL Kİ O GÜL NAH Lİ SE MEN TEN

Gİ Bİ DİR YÂ REY EY EY

ÂH AM MÂNAM MÂN A MÂN REN Gİ

BÜ Yİ GÜ Lİ TÂ Rİ FE NEZAH MET

Şekil 5.5. Muhayyer Gazel analiz notası

5.1.6. Bayâtî Gazelin Tahlili

"Gönül mağlûb-ı aşk olmuş gezer divânedir şimdi"

Gazelin güftesi Ali Rızâ Sağman'a âittir. Yapılan incelemeler sonucunda katalogda "Gönül Mağlup Olmuş" olarak geçen gazelin başlığı, "Gönül Mağlûb-ı Aşk Olmuş" olarak değiştirilmiştir. Birinci mısra sonundaki "âh" terennümü, melodik cümlenin tamamlanması maksadıyla kullanıldığı düşünülerek mısraya dâhil edilmiştir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında birinci mısradaki "mağlûb-ı" tamlaması yerine "maglûb-u" tamlamasını, ikinci mısradaki "ciğer" kelimesinde ulama yaparak "ciğeri", üçüncü mısradaki "sifâle" ve "saymıyan" kelimeleri yerine "sefâle" ve "saymayan" kelimelerini kullanmıştır.

Gazelin Güftesi

Gönül mağlûb-ı aşk olmuş gezer divânedir şimdi
Seninle âşinâ olmuş ciğer bigânedir şimdi
Ezelde câm-ı cemşîdi sifâle saymıyan serler
Felek sâkîsi destinde döner peymânedir şimdi

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Amân: T2

Yârey: T3

Ey: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) Gönül maglûb-u aşk olmuş gezer divânedir şimdi âh (1.B) âh (T1.C)

Amân (T2.a) Seninle âşinâ olmuş ciğeri bigânedir şimdi (2.D) yârey (T3.b) ey (T4.c)
âh (T1.d)

Ammân, ammân, amân (T2.e) Ezelde câm-ı cemşîdi sefâle saymayan serler (3.E) âh
(T1.f) yârey (T3.g) ey, ey (T4.h)

Ammân (T2.i) âh (T1.j) Felek sâkîsi destinde döner peymânedir şimdi (4.F) âh
(T1.k) yârey (T3.l) ey (T4.m) âh (T1.n) amân, amân (T1.o) ey (T4.p)

Gazelin Biçim Şeması

T1.A + 1.B + T1.C

T2.a + 2.D + [T3.b + T4.c + T1.d]

T2.e + 3.E + [T1.f + T3.g + T4.h]

[T2.i + T1.j] + 4.F + [T1.k + T3.l + T4.m + T1.n + T2.o + T4.p]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

BAYÂTÎ GAZEL

Gönül Mağlûb-ı Aşk Olmuş Gezer Divânedir Şimdi

İcrâcı: Hâfız Sâmî
Güftekâr: Ali Rızâ SAĞMAN

ÂH GÖ NÜL MAG LÜ BU AŞK
OL MUŞ GE ZER Dİ VÂ NE DİR
ŞİM Dİ ÂH ÂH
A MÂN SE NİN LE Â Şİ NÂ OL MUŞ
CI GE Rİ Bİ GÂ NE DİR ŞİM Dİ YÂ REY
EY ÂH AM MÂNAM MÂN AMÂN E ZEL DE
CÂ MI CEM Şİ Dİ SE FÂ LE SAY MA YAN SER LER
ÂH YÂ REY EY EY
AM MÂN ÂH FE LEK SÂ Kİ Sİ DES

Şekil 5.6. Bayâtî Gazel analiz notası

TİN DE DÖNER PEY MÂ NE DİR ŞİM Dİ

ÂH YÂ REY EY

ÂH A MÂN A MÂN EY ayrılıp ayrılmaz

Technical markings: T1.k, T3.l, T4.m, T1.n, T1.o, T4.p

GÖNÛL MAĞLÛB-I AŞK OLMUŞ GEZER DİVÂNE DİR ŞİMDİ
 SENİNLE ÂŞİNÂ OLMUŞ CİĞER BİGÂNE DİR ŞİMDİ
 EZELDE CÂM-I CEMŞİDİ SIFÂLE SAYMIYAN SERLER
 FELEK SÂKİSİ DESTİNDE DÖNER PEYMÂNE DİR ŞİMDİ

Vezin: Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Şekil 5.6. (devam) Bayâtî Gazel analiz notası

5.1.7. Sabâ Gazelin Tahlili

"Haberin var mı sabâ kâkül-i cânânımdan"

Gazelin güftesi Mehmed Sâdi Bey'e âittir. Birinci mısra sonundaki "ey" terennümü, melodik cümlelerin tamamlanması maksadıyla kullanıldığı düşünülerek mısraya dâhil edilmiştir.

Gazelin Güftesi

Haberin var mı sabâ kâkül-i cânânımdan
Ben cüdâyım nice dem zülf-i perişânımdan
Hûn akar eşke bedel dîde-i giryânımdan
Feleğin kahrı usandırdı beni cânımdan

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Yârey: T2

Ey: T3

Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) yârey (T2.a) ey, ey (T3.b) amân (T4.c) Haberin var mı sabâ kâkül-i cânânımdan ey (1.B) âh, âh, âh (T1.C)

Amân (T4.d) Ben cüdâyım nice dem zülf-i perişânımdan (2.D) yârey (T2.e) âh, âh (T4.f)

Ammân, ammân (T4.g) Hûn akar eşke bedel dîde-i giryânımdan (3.E) âh, âh (T1.F)

Ammân, ammân, ammân (T4.h) âh, âh (T1.G) Feleğin kahrı usandırdı beni cânımdan (4.H) yârey (T2.i) âh (T1.İ)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.a + T3.b + T4.c] + 1.B + T1.C

T4.d + 2.D + [T2.e + T4.f]

T4.g + 3.E + T1.F

[T4.h + T1.G] + 4.H + [T2.i + T1.İ]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

SABÂ GAZEL

Haberin Var Mı Sabâ Kâkül-i Cânânımdan

İcrâcî: Hâfız Sâmi

Güftekar: Mehmed Sâdi Bey

ÂH YÂ REY

EY EY A MÂN HA BE RİN VAR

MI SA BÂ KÂ KÛ Lİ CÂ NÂ NİM DAN EY

ÂH ÂH ÂH

A MÂN BEN CÛ DÂ YİM Nİ CE DEM ZÛL FÛ PE Rİ

ŞÂ NİM DAN YÂ REY ÂH ÂH

AM MÂN AM MÂN HÛN AKAR EŞ KE BEDEL Dİ DE İ GİR

YÂ NİM DAN ÂH ÂH

AM MÂN AM MÂN AM MÂN ÂH ÂH

Şekil 5.7. Sabâ Gazel analiz notası

The image shows a musical score for a Sabâ Gazel. It consists of three staves of music in a single system, all in a 2/4 time signature. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: FE LE ĞİN KAH. Above the staff, there is a circled '4.H' and a triplet of eighth notes. The second staff has a treble clef and the same key signature. The lyrics are: RI U SAN DIR DI BE Nİ CÂ NIM DAN. The third staff has a treble clef and the same key signature. The lyrics are: YÂ REY ÂH. Above the staff, there are markings 'T2.i' and 'T1.i'. The piece ends with a double bar line and a fermata over the final note. A small note 'çeyrek almıştı' is written below the final note.

HABERİN VAR MI SABÂ KÂKÛL-İ CÂNÂNIMDAN
 BEN CÛDÂYIM NİCE DEM ZÛLF-İ PERİŞÂNIMDAN
 HÛN AKAR EŞKE BEDEL DİDE-İ GİRYÂNIMDAN
 FELEĞİN KAHRİ USANDIRDI BENİ CÂNIMDAN

Vezin: Fe'ilâtûn (Fâ'ilâtûn) / Fe'ilâtûn / Fe'ilâtûn / Fe'ilûn (Fâ'lûn)

Şekil 5.7. (devam) Sabâ Gazel analiz notası

5.1.8. Acemaşîrân Gazelin Tahlili

"Her dilber için sînede bir yâre mi olsun"

Gazelin güftesi Urfalı Şâir Abdî'ye âittir. Hâfız Sâmî, gazel icrâsında dördüncü mısradaki "ağyâre" kelimesini sertleştirerek "agyâre" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Her dilber için sînede bir yâre mi olsun
N'itsün dil-i mihnetzede bin pâre mi olsun
Uşşâkın olur mâyesi her lahzada feryâd
Cânâ keremin zümre-i ağyâre mi olsun

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Amân: T2

Yârey: T3

Ey: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) amân, amân, amân (T2.B) âh (T1.a) yârey (T3.b) âh (T1.c) Her dilber için sînede bir yâre mi olsun (1.C) âh (T1.d) amân, amân (T2.e) ey (T4.f)

Âh, âh (T1.g) N'itsün dil-i mihnetzede bin pâre mi olsun (2.D) yârey (T3.h) ey (T4.i) âh, âh (T1.j)

Ammân, ammân, amân (T2.k) âh, âh, âh (T1.E) Uşşâkın olur mâyesi her lahzada feryâd (3.F) amân, amân (T2.l) ey, ey, ey (T4.m)

Âh (T1.n) Cânâ keremin zümre-i agyâre mi olsun (4.G) yârey (T3.o) ey (T4.p) âh, âh (T1.r)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.B + T1.a + T3.b + T1.c] + 1.C + [T1.d + T2.e + T4.f]

T1.g + 2.D + [T3.h + T4.i + T1.j]

[T2.k + T1.E] + 3.F + [T2.l + T4.m]

T1.n + 4.G + [T3.o + T4.p + T1.r]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ACEMAŞİRÂN GAZEL

Her Dilber İçin Sinede Bir Yâre Mi Olsun

İcrâcı: Hâfız Sâmi
Güftekâr: Urfalı Şâir Abdî

T1.A
ÂH A MÂN A MÂN

T2.B
A MÂN ÂH YÂ REY ÂH

T1.a T3.b T1.c
A MÂN ÂH YÂ REY ÂH

1.C
HER DİL BER İ ÇİN Sİ NE DE BİR YÂ RE Mİ OL

T1.d T2.e T4.f
SUN ÂH A MÂN A MÂN EY

T1.g 2.D
ÂH ÂH NİT SÜN Dİ Lİ MİH NET

T3.h
ZE DE BİN PÂ RE Mİ OL SUN YÂREY

T4.i T1.j T2.k T1.E
EY ÂH ÂH AM MÂNAM MÂN A MÂN ÂH

ÂH ÂH

3.F
UŞ ŞÂ KİN O LUR MÂ YE Sİ HER LAH ZADA FER YÂD

Şekil 5.8. Acemaşîrân Gazel analiz notası

The image shows a musical score for the Acemaşîrân Gazel. It consists of three staves of music in a single system, all in a 2/4 time signature. The first staff has lyrics 'A MÂN A MÂN EY EY EY ÂH' and markings 'T2.l', 'T4.m', and 'T1.n'. The second staff has lyrics 'CÂ NÂ KE RE MİN ZÛM RE İ AG YÂ RE' and a marking '4.G'. The third staff has lyrics 'Mİ OL SUN YÂ REY EY ÂH ÂH' and markings 'T3.o', 'T4.p', and 'T1.r'. There are also some smaller markings like 'zeyneb alantay' at the end of the third staff.

HER DİLBER İÇİN SİNEDE BİR YÂRE Mİ OLSUN
 N'İTSÛN DİL-İ MİHNETZEDE BİN PÂRE Mİ OLSUN
 UŞŞAKIN OLUR MÂYESİ HER LAHZADA FERYÂD
 CÂNÂ KEREMİN ZÛMRE-İ AGYÂRE Mİ OLSUN

Vezin: Mef'ûlû / Mefâilû / Mefâilû / Feûlûn

Şekil 5.8. (devam) Acemaşîrân Gazel analiz notası

5.1.9. Dügâh Gazelin Tahlili

"Ne beyân-ı hâle cür'et, ne figâna tâkatım var"

Gazelin güftesi Enderûnî Vâsıf'a âittir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında birinci mısradaki "beyân-ı" tamlamasını incelterek "beyân-i" tamlamasını, "figâna" ve "tâkatım" kelimelerini incelterek "figâne" ve "tâkatım" kelimelerini, ikinci mısradaki "recây-i" tamlamasını kalınlaştırarak "recây-ı" tamlamasını, "vusla" kelimesi yerine "vasla" kelimesini, ve son olarak dördüncü mısradaki "derd ü firâkâtinden" tamlaması yerine "derd-i mihnetinden" tamlamasını kullanmıştır.

Gazelin Güftesi

Ne beyân-ı hâle cür'et, ne figâna tâkatım var
Ne recây-ı vasla gayret, ne firâka kudretim var
Yanayım mı hasretinden, geçeyim mi ülfetinden
Hele derd ü firâkâtinden sana bin şikâyetim var

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Yârey: T2
Ey: T3
Amân: T4
Of: T5

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.a) yârey (T2.b) ey, ey, ey (T3.A) amân, amân (T4.c) âh (T1.d) Ne beyân-i hâle cür'et, ne figâne tâkatım var (1.B) yârey (T2.e) ey, ey, ey (T3.C)

Of (T5.D) Ne recây-i vusla gayret, ne firâka kudretim var (2.E) yârey (T2.f) âh, âh (T1.F)

Ammân, ammân, amân (T4.f) Yanayım mı hasretinden, geçeyim mi ülfetinden (3.G)
yârey (T2.g) ey, ey (T3.h) âh (T1.i)

Amân, amân, amân, amân (T4.H) Hele derd-i mihnetinden sana bin şikâyetim var
(4.İ) yârey (T2.j) ey (T3.k) of (T5.J)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.a + T2.b + T3.A + T4.c + T1.d] + 1.B + [T2.e + T3.C]

T5.D + 2.E + [T2.f + T1.F]

T4.f + 3.G + [T2.g + T3.h + T1.i]

T4.H + 4.İ + [T2.j + T3.k + T5.J]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

DÜĞÂH GAZEL

Ne Beyân-ı Hâle Cür'et, Ne Figâna Tâkatım Var

İcrâcî: Hâfîz Sâmi
Güftekâr: Enderûnî Vâsîf

The musical score for "Dügâh Gazel" consists of ten staves of music. Each staff is labeled with a specific measure or section (T1.a, T2.b, T3.A, T4.c, T1.d, 1.B, T2.e, T3.C, T5.D, 2.E, T2.f, T1.F, T4.f, 3.G). The lyrics are written below the notes, and the music is in a 2/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are:
T1.a: ÂH
T2.b: YÂ REY EY EY
T3.A:
T4.c: EY A MÂN A MÂN ÂH
T1.d:
1.B: NEBEYÂ NÎ HÂ LE CÛR ET NE FÎ GÂ NETÂ KA TÎM VAR
T2.e: YÂ REY EY EY EY
T3.C:
T5.D: OF
2.E: NE RE CÂ YÎ VUS LA GAY RET NE FÎ RÂ KA
T2.f: KUD RE TÎM VAR YÂ REY ÂH ÂH
T1.F:
T4.f: AM MÂN AM MÂN A MÂN YA NA YİM Mİ
3.G:
HAS RE TİN DEN GE ÇE YİM Mİ ÜL FE TİN DEN

Şekil 5.9. Dügâh Gazel analiz notası

YÂ REY EY EY ÂH

A MÂN A MÂN A MÂN A MÂN

HE LE DER Dİ MİH NE TİN DEN SA NA BİN Şİ KÂ YETİM

VAR YÂ REY EY OF

zeynep altınsoy

NE BEYÂN-I HÂLE CÛR'ET, NE FİGÂNA TÂKATIM VAR
 NE RECÂY-I VASLA GAYRET, NE FİRÂKA KUDRETİM VAR
 YANAYIM MI HASRETİNDEN, GEÇEYİM Mİ ÜLFETİNDEN
 HELE DİRD Ü FİRKÂTİNDEN SANA BİN ŞİKÂYETİM VAR

Vezin: Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

Şekil 5.9. (devam) Dügâh Gazel analiz notası

5.1.10. Acemaşîrân Gazelin Tahlili

"Râziyam her ne kılsa baña serv-i semenüm"

Gazelin güftesi Prizrenli Şem'î'ye âittir. Yapılan incelemeler sonucunda katalogda "Râziyam Her Ne Ederse" olarak geçen gazelin başlığı "Râziyam Her Ne Kılsa" olarak değiştirilmiştir. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında birinci mısradaki "kılsa" ve "semenüm" yerine "iderse" ve "semenim" kelimelerini, ikinci mısradaki "tîğ-ı" tamlaması yerine "tîr-i" tamlamasını, yine ikinci mısradaki "kılsa" ve "bedenüm" yerine "iderse" ve "bedenim" kelimelerini, dördüncü mısradaki "varayın, yalvarayın" ve "kefenüm" yerine "varayım, yalvarayım" ve "kefenim" kelimelerini kullanmıştır. Ayrıca Hâfız Sâmi, gazel icrâsında üçüncü mısradaki güfteyi tamâmen değiştirerek; "Beni öldürmeye kast eyledi ol sîm-tenim" güftesini kullanmıştır.

Gazelin Güftesi

Râziyam her ne kılsa baña serv-i semenüm
Tîğ-ı cevri ile şad-pâre kılsa bedenüm
Âr idermiş beni öldürmege ol sîm-tenüm
Varayın yalvarayın boynuma tağub kefenüm

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Amân: T2

Yârey: T3

Ey: T4

Of: T5

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) amân, amân, amân (T2.B) yârey (T3.a) ey (T4.b) âh (T1.c) Râziyam her ne iderse baña serv-i semenim (1.C) yârey (T3.d) amân (T2.e) âh (T1.D)

Âh (T1.f) Tîr-i cevri ile şad-pâre iderse bedenim (2.E) yârey (T3.g) of (T5.F)

Ammân, ammân, amân (T2.G) ey, ey (T4.h) âh, âh (T1.H) amân (T2.i) Beni öldürmeye kast eyledi ol sîm-tenim (3.İ) yârey (T3.j) ey, ey (T4.k)

Âh (T1.l) amân (T2.m) Varayım yalvarayım boynuma taçub kefenim (4.J) yârey (T3.n) âh (T1.K)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.B + T3.a + T4.b + T1.c] + 1.C + [T3.d + T2.e + T1.D]

T1.f + 2.E + [T3.g + T5.F]

[T2.G + T4.h + T1.H + T2.i] + 3.İ + [T3.j + T4.k]

[T1.l + T2.m] + 4.J + [T3.n + T1.K]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ACEMAŞİRÂN GAZEL

Râziyam Her Ne Kılursa Bânâ Serv-i Semenüm

İcrâcı: Hâfiz Sâmî
Güftekar: Prizrenli Şem'î

The musical score is written in a single system with ten staves. The lyrics are in Turkish and are placed below the notes. The score includes various time signatures and musical notations such as triplets and fermatas. The lyrics are:
ÂH A MÂN A MÂN
A MÂN YÂ REY EY
ÂH RÂ Zİ YAM HER NE İ DER SE
BA NA SER Vİ SE ME NİM YÂ REY A MÂN ÂH
ÂH
Tİ RİCEV Rİ İ LE ŞAD PÂ RE İ DER SE BE DE NİM
YÂREY OF
AM MÂN AM MÂN A MÂN EY EY
ÂH ÂH
A MÂN BE Nİ ÖL DÜR ME YE KAST EY LE Dİ

Şekil 5.10. Acemaşîrân Gazel analiz notası

OL SİM TE NİM YÂ REY EY EY

ÂH A MÂN VA RA YIM YAL VA RA YIM

BOY NU MA TA KUB KEFE NİM YÂ REY ÂH

Technical markings: T3.j, T4.k, T1.l, T2.m, 4.J, T3.n, T1.K, zeyneb alınması

RÂZİYAM HER NE KILURSA BAÑA SERV-İ SEMENÛM
 TİĞ-İ CEVRİ İLE ŞAD-PÂRE KILURSA BEDENÛM
 ÂR İDERMİŞ BENİ ÖLDÜRMEGE OL SİM-TENÛM
 VARAYIN YALVARAYIN BOYNUMA TAĞUB KEFENÛM

Vezin: Fâilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Şekil 5.10. (devam) Acemaşîrân Gazel analiz notası

5.1.11. Muhayyer-Bûselik Gazelin Tahlili

"Ser-i zülf-i anberini yüzüne nikâb edersin"

Gazelin güftekârı bulunamamıştır. Hâfız Sâmi, gazel icrâsında birinci mısradaki "zülf-i" tamlaması yerine "zülf ü" tamlamasını, dördüncü mısradaki "rağbet ü" tamlaması yerine "rağbet-i" tamlamasını ve yine dördüncü mısradaki "nevâziş" yerine "nüvâziş" kelimesini kullanmıştır. Ayrıca Hâfız Sâmi, güftede geçen bütün "edersin" kelimelerini "idersin" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Ser-i zülf-i anberini yüzüne nikâb edersin
Beni böyle hasretinle ciğirim kebâb edersin
Ne senin gibi güzel var, ne benim gibi cefâkeş
Ele rağbet ü nevâziş kuluna itâb edersin

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Yârey: T2
Ey: T3
Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) yârey (T2.a) ey, ey, ey (T3.B) Âh (T1.b) Ser-i zülf-ü anberini yüzüne nikâb idersin (1.C) yârey (T2.c) ey, ey (T3.D)

Âh (T1.d) Beni böyle hasretinle ciğirim kebâb idersin (2.E) yârey (T2.e) ey (T3.f)

Ammân, ammân, amân (T4.F) ey, ey (T3.g) âh (T1.h) Ne senin gibi güzel var, ne benim gibi cefâkeş (3.G) yârey (T2.i) ey, ey, ey (T3.H)

Ele ragbet-i nüvâziş kuluna itâb idersin (4.İ) yârey (T2.j) ey (T3.k) âh, âh, âh (T1.l)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.A + T2.a + T3.B + T1.b] + 1.C + [T2.c + T3.D]

T1.d + 2.E + [T2.e + T3.f]

[T4.F + T3.g + T1.h] + 3.G + [T2.i + T3.H]

4.İ + [T2.j + T3.k + T1.l]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

MUHAYYER-BÛSELİK GAZEL

Ser-i Zülf-i Anberini Yüzüne Nikâb Edersin

İcrâcı: Hâfız Sâmi
Güftekar: Lâ Edrî

The musical score is written in a single system with ten staves. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are in Turkish. The score is divided into ten measures, each with a specific musical notation label above it. The lyrics are as follows:

ÂH YÂ REY EY
EY EY ÂH
SERİZÜL FÛAN BE Rİ Nİ YÜ ZÜ NE Nİ KÂB İ DER SİN
YÂ REY EY EY
ÂH BE Nİ BÖY LEHAS RETİN LE
Cİ GE RİM KEBÂB İ DER SİN YÂ REY EY
AM MÂNAM MÂN A MÂN
EY EY ÂH NE SE NİN
Gİ Bİ GÛ ZEL VAR NE BE NİM Gİ Bİ

Şekil 5.11. Muhayyer-Bûselik Gazel analiz notası

CEFÂ KEŞ YÂ REY EY EY EY

E LE RAG BE Tİ NÜ VÂ ZİŞ KULUNA İ TÂB İ DER

SİN YÂ REY EY ÂH ÂH ÂH *zeynel ahuntay*

T2.i T3.H

4.i T2.j T3.k T1.l

SER-İ ZÜLF-İ ANBERİNİ YÜZÜNE NİKÂB EDERSİN
 BENİ BÖYLE HASRETİNLE CİĞERİM KEBÂB EDERSİN
 NE SENİN GİBİ GÜZEL VAR, NE BENİM GİBİ CEFÂKEŞ
 ELE RAĞBET Ü NEVÂZİŞ KULUNA İTÂB EDERSİN

Vezin: Me'fûlû / Me'fâilü / Me'fâilü / Fe'ülün

Şekil 5.11. (devam) Muhayyer-Büselik Gazel analiz notası

5.2. Münir Nûreddin Selçuk'un İcrâ Ettiği Gazellerin Tahlili

5.2.1. Acemaşîrân Gazelin Tahlili

"Bahâr olsa, çemenzâr olsa, âlem handedâr olsa"

Gazelin güftesi Süleyman Nazîfe âittir. Münir Nûreddin Selçuk, gazel icrâsında üçüncü mısradaki "eder" kelimesini incelterek "ider" olarak icrâ etmiştir. Dördüncü mısra sonundaki "amân" terennümünün, melodik cümlenin tamamlanması maksadıyla mısraya dâhil edildiği görülmektedir.

Gazelin Güftesi

Bahâr olsa, çemenzâr olsa, âlem handedâr olsa
Sen olmazsan hayâlimde zemîn ağlar, semâ ağlar
Gönül mehcûr kaldıkça huzûr ümmîd eder sanma
Fıraş-i bîkesimde bûy-i zülfün dâimâ ağlar

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1

Amân: T2

Yârey: T3

Of: T4

Yâr: T5

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.a) Bahâr olsa, çemenzâr olsa, âlem handedâr olsa (1.A) âh, âh, âh, âh, âh
(T1.B) amân (T2.b)

Yârey (T3.C) Sen olmazsan hayâlimde zemîn ağlar (2.D1a) semâ ağlar (2.D2b) semâ
ağlar (2.D2c) of, of, of (T4.E) âh, âh, âh (T1.F) amân (T2.c)

Gönül mehcûr kaldıkça huzûr ümmîd ider sanma amân (3.G) of, of, of (T4.H)

Firâş-i bîkesimde bûy-i zülfün dâimâ ağlar (4.İ) of, of (T4.J) Firâş-i bîkesimde bûy-i zülfün dâimâ ağlar (4.K) amân (T2.d) yâr (T5.e) of, of, of, of, of (T4.L)

Gazelin Biçim Şeması

T1.a + 1.A + [T1.B + T2.b]

T3.C + 2.D (2.D¹a + 2.D²b + 2.D²c) + [T4.E + T1.F + T2.c]

3.G + T4.H

4.İ + T4.J + 4.K + [T2.d + T5.e + T4.L]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişı incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne
2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ACEMAŞÎRÂN GAZEL

Bahâr Olsa, Çemenzâr Olsa, Âlem Handedâr Olsa

İcrâcı: Münir Nûreddin SELÇUK

Güftekar: Süleyman Nazîf

The musical score for "Acemaşîrân Gazel" is presented in ten staves of music. The lyrics are in Turkish and are written below the notes. The score includes various musical notations such as treble clefs, time signatures, and dynamic markings. The lyrics are:
1. A: ÂH BA HÂR OL SA ÇEMEN ZÂR OL SA_ Â
1. B: LEM HÂN DE DÂR OL SA_ ÂH
2. A: ÂH ÂH ÂH ÂH
2. B: A M MÂN YÂ REY
2. D¹a: SEN_OL MAZ SAN HA YÂ LİM
2. D¹b: DE ZE MÎ N_ AĞ LAR SE MÂ
2. D²c: SE MÂ AĞ LAR
2. E: OF OF OF ÂH
2. F: ÂH ÂH A MÂN

Şekil 5.12. Acemaşîrân Gazel analiz notası

3.G
GÖNÜL MEHCÜR KAL DIK ÇA HU ZÜR ÜM MİD İ DER

T4.H
SAN MA A MÂN OF OF

4.i
OF FİRÂ Şİ Bİ KESİM DE

BÜ Yİ ZÜL FÜN DÂ İ MÂ AĞ LAR

T4.J
OF OF

4.K
FİRÂ Şİ Bİ KE SİM DE BÜ Yİ ZÜL FÜN

T2.d T5.e
DÂ İ MÂ AĞ LAR A MÂN YÂR

T4.l
OF OF OF OF OF

BAHÂR OLSA, ÇEMENZÂR OLSA, ÂLEM HANDEDÂR OLSA
SEN OLMAZSAN HAYÂLİMDE ZEMİN AĞLAR, SEMÂ AĞLAR
GÖNÜL MEHCÜR KALDIKÇA HUZÜR ÜMMİD EDER SANMA
FİRÂŞ-I BİKESİMDE BÜY-İ ZÜLFÜN DÂİMÂ AĞLAR

Vezin: Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Şekil 5.12. (devam) Acemaşîrân Gazel analiz notası

5.2.2. Rast Gazelin Tahlili

"Çözülme zülfüne ey dil-rübâ dil bağlayanlardan"

Gazelin güftesi Enderûnî Vâsıf'a âittir. Münir Nûreddin Selçuk, gazel icrâsında ikinci mısradaki "kaçınma" kelimesi yerine "çekilme" kelimesini, üçüncü mısradaki "etmek" kelimesi yerine "itmek" kelimesini kullanmıştır. İkinci ve üçüncü mısra sonundaki "amân" terennümlerinin, melodik cümlelerin tamamlanması maksadıyla mısraya dâhil edildiği görülmektedir.

Gazelin Güftesi

Çözülme zülfüne ey dil-rübâ dil bağlayanlardan
Kaçınma âteş-i aşkınla bağrın dağlayanlardan
Düşer mi ictinâb etmek seninçün ağlayanlardan
Sirişk-i çeşmimin bak farkı var mı çağlayanlardan

Gazelde Kullanılan Terennümler

Amân: T1

Of: T2

Yâr: T3

Âh: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Amân (T1.a) Çözülme zülfüne ey dil-rübâ dil bağlayanlardan (1.A) amân (T1.B)

Of (T2.b) Çekilme âteş-i aşkınla bağrın dağlayanlardan amân (2.C) yâr (T3.D) of, of,
of, of (T2.E)

Âh (T4.e) Düşer mi ictinâb itmek seninçün ağlayanlardan amân (3.F) of, of, of, of
(T2.G)

Âh (T4.g) Sirişk-i çeşmimin bak farkı var mı çağlayanlardan (4.H) of, of (T2.İ)
Sirişk-i çeşmimin bak farkı var mı çağlayanlardan (4.J) amân, amân, amân (T1.K)

Gazelin Biçim Şeması

T1.a + 1.A + T1.B

T2.b + 2.C + [T3.D + T2.E]

T4.e + 3.F + T2.G

T4.g + 4.H + T2.İ + 4.J + T1.K

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

RAST GAZEL

Çözülme Zülfüne Ey Dil-rûbâ Dil Bağlayanlardan

İcracı: Münir Nüreddin SELÇUK
Güftekar: Enderüni Vâsıf

T1.a **1.A**
A MÂ N ÇÖ ZÜL ME ZÜL FÜ NE EY DİL
DİL RÛBÂ DİL BAĞ LA YAN LAR
T1.B
DAN_ AM MÂN
T2.b **2.C**
A MÂN OF ÇE KİL ME Â TE Şİ
AŞ KI N LA BAĞ RIN DAĞ
LA YAN LAR DAN_ A MÂN
T3.D
YÂR
T2.E
OF OF OF OF
T4.e **3.F**
ÂH DÜ ŞER Mİ İC Tİ NÂB İT MEK SENİN ÇÜN
AĞ LA YAN LAR DAN_ A MÂN

Şekil 5.13. Rast Gazel analiz notası

5.2.3. Çiftetelli Nevâ Gazelin Tahlili

"Nigeh gül-çîn-i hasret dâmenim pür-hâr-ı mihnetdir"

Gazelin güftekârı bulunamamıştır. Şiirin ilk mısraı, Mekkî'nin bir gazelinin ikinci beyitinin ilk mısraı olarak görünmektedir. Ancak Mekkî'nin gazeli "geç" redifli bir gazeldir. Muhtemelen daha sonra sadece bu mısra alınarak üzerine bir kıt'a (nazım) oluşturulmuş olabilir. Yani bu şiirin gazel formu olmadığı anlaşılmaktadır.² Münir Nüreddin Selçuk, gazel icrâsında üçüncü mısradaki "figân-ı" tamlaması yerine "fegân-ı" tamlamasını kullanmıştır.

Gazelin Güftesi

Nigeh gül-çîn-i hasret dâmenim pür-hâr-ı mihnetdir
Gel ey bülbül benim'çün nâle it kim rûz-ı firkâtdir
Figân-ı cân-hırâşımdan uyanmaz bir sabâh olmaz
Şeb-i hicrân sanırsın çeşmime rûz-ı kıyâmetdir

Gazelde Kullanılan Terennümler

Amân: T1

Âh: T2

Of: T3

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Amân (T1.a) Nigeh gül-çîn-i hasret dâmenim pür-hâr-ı mihnetdir (1.A) âh, âh, âh,
âh, âh, âh, âh (T2.B)

Gel ey bülbül benim'çün nâle it kim rûz-ı firkâtdir (2.C) âh (T1.b) of, of, of (T3.D)

Amân (T1.c) Fegân-ı cân hırâşımdan uyanmaz bir sabâh olmaz (3.E) âh, âh (T2.F)
amân, amân (T3.G)

² Güfte ile ilgili inceleme Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Yıldırım tarafından yapılmıştır.

Şeb-i hicrân sanırsın çeşmime rûz-ı kıyâmetdir (4.H) of, of, of (T3.İ) Şeb-i hicrân
sanırsın çeşmime rûz-ı kıyâmetdir (4.J) amân, amân, amân (T1.K) of, of, of (T3.L)

Gazelin Biçim Şeması

T1.a + 1.A + T2.B

2.C + [T1.b + T3.D]

T1.c + 3.E + [T2.F + T3.G]

4.H + T3.İ + 4J + [T1.K + T3.L]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne

2. mısra = zeminhâne

3. mısra = meyânhâne

4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ÇİFTETELLİ NEVÂ GAZEL

Nıgeh Göl-çin-i Hasret Dâmenim Pür-hâr-ı Mıhnetdir

İcracı: Münir Nüreddin SELÇUK

Güftekar: Lâ Edrî

The musical score is presented in ten staves, each with a unique label and corresponding lyrics. The lyrics are in Turkish and include various musical notations such as triplets and fermatas.

T1.a A MÂN NİGEHGÖL Çİ NİHASRET

1.A

T2.B DÂ ME NİM PÜR HÂ RİMİH NET DİR ÂH ÂH ÂH ÂH

2.C GEL EY BÛL BÛL BE NİM ÇÜN NÂ LE İT KİM RÛ Zİ

T1.b FİR KAT DİR ÂH

T3.D OF OF OF

T1.c 3.E A MÂN FE GÂ Nİ CÂN HI RÂ ŞİM DAN U YAN

T2.F MAZ BİR SA BÂH OL MAZ ÂH

T3.G A MÂN A MÂN

Şekil 5.14. Çiftetelli Nevâ Gazel analiz notası

4.H
ŞE Bİ HİC RÂN SANIR SIN ÇEŞ Mİ ME RÛ Zİ

T3.İ
KI YÂ MET DİR OF OF

4.J
OF ŞE Bİ HİC RÂN SANIR SIN ÇEŞ MİME

T1.K
RÛ Zİ KI YÂ MET DİR A MÂN A MÂN A MÂN

T3.L
OF OF OF zeyneb almustafâ

NİGEH GÛL-ÇİN-İ HASRET DÂMENİM PÛR-HÂR-I MİHNETDİR
 GEL EY BÛLBÛL BENİMÇÜN NÂLE İT KİM RÛZ-I FİRKATDİR
 FİGÂN-I CÂN-HİRÂŞİMDAN UYANMAZ BİR SABÂH OLMAZ
 ŞEB-İ HİCRÂN SANIRSIN ÇEŞMİME RÛZ-I KİYÂMETDİR

Vezin: Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Şekil 5.14. (devam) Çiftetelli Nevâ Gazel analiz notası

5.3. Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi'nin İcrâ Ettiği Gazeller

5.3.1. Kürdîlihicâzkâr Gazelin Tahlili

"Âlemde şehâ hicr ile firkât benim olsun"

Gazelin güftekarı bulunamamıştır. Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi, gazel icrâsında üçüncü mısradaki "edeyim" kelimesini incelterek "ideyim" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Âlemde şehâ hicr ile firkât benim olsun
Hicrân-ı elem nâle-i mihnet benim olsun
Ko ben edeyim aşkın ile çâk-i girîbân
Her subh-u mesâ kûşe-i zillet benim olsun

Gazelde Kullanılan Terennümler

Âh: T1
Yârey: T2
Ey: T3
Amân: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Âh (T1.A) Âlemde şehâ hicr ile firkât benim olsun (1.B) yârey (T2.a) ey, ey (T3.b)

Âh (T1.C) Hicrân-ı elem nâle-i mihnet benim olsun (2.D) yârey, yârey (T2.E) amân,
amân (T4.F)

Ko ben edeyim aşkın ile çâk-i girîbân (3.G) yârey (T2.H) âh (T1.c)

Amân (T4.d) Her subh-u mesâ kûşe-i zillet benim olsun (4.İ) yârey (T2.e) amân
(T4.f) âh (T1.g)

Gazelin Biçim Şeması

T1.A + 1.B + [T2.a + T3.b]

T1.C + 2.D + [T2.E + T4.F]

3.G + [T2.H + T1.c]

T4.d + 4.İ + [T2.e + T4.f + T1.g]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

HİCÂZKÂR KÜRDÎ (KÜRDİLİHİCAZKÂR) GAZEL

Âlemde Şehâ Hicr İle Firkât Benim Olsun

İcrâcı: Yozgathı Hâfız Süleyman Efendi

Güftekâr: Lâ Edrî

The musical score is written in staff notation with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 2/4 time signature. It consists of eight lines of music, each with a unique performance marking (T1.A, 1.B, T2.a, T3.b, T1.C, 2.D, T2.E, T4.F, 3.G, T2.H, T1.c) and corresponding lyrics in Turkish. The lyrics are: "ÂH Â LEM DE ŞEHÂ HİCR İLE FİR KÂT BENİML OL SUN YÂREY EY EY ÂH HİC RÂ Nİ E LEM NÂ LE İ MİH NET BE NİM OL SUN YÂREY YÂREY A MÂN A MÂN KO BEN İ DE YİM AŞ KİN İ LE ÇÂ Kİ Gİ Rİ BÂN YÂ REY ÂH". The score includes various musical ornaments such as trills, triplets, and slurs, and is marked with a large 'X' watermark.

Şekil 5.15. Kürdilihicâzkâr Gazel analiz notası

A MÂN HER SUB HU ME SÂ KÛ ŞE İ ZİL LET

BENİMOL SUN YÂREY A MÂN ÂH

ÂLEMDE ŞEHÂ HİCR İLE FİRKÂT BENİM OLSUN
 HİCRÂN-I ELEM NÂLE-İ MİHNET BENİM OLSUN
 KO BEN EDEYİM AŞKIN İLE ÇÂK-I GİRİBÂN
 HER SUBH-U MESÂ KÛŞE-İ ZİLLET BENİM OLSUN

Vezin: Mefûlû / Mefâilû / Mefâilû / Feûlûn

Şekil 5.15. (devam) Kürdîlihicâzkâr Gazel analiz notası

5.3.2. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazelin Tahlili

"Ben nasıl âh etmeyeyim ki derdimin pâyânı yok"

Gazelin güftesi ve güftekarı bulunamamıştır. Yapılan seyir incelemeleri sonucunda katalogda Hicâz olarak geçen gazelin mâkamı, Uzzâl olarak değiştirilmiştir. Gazelin güftesi, ses kaydından elde edilen verilere göre tarafımızdan deşifre edilmiştir. Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi, gazel icrâsında birinci mısradaki "etmeyeyim" kelimesini "etmeyem" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Ben nasıl âh etmeyeyim ki derdimin pâyânı yok
Kan gelir hicrân gider, şâd olmanın imkânı yok
Öyle bir bî-çâreyem ki derd-i hicrân ile
Dîde-î giryânımın kan dökmedik bir ânı yok

Gazelde Kullanılan Terennümler

Amân: T1

Yârey: T2

Âh: T3

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Amân (T1.A) Ben nasıl âh etmeyem ki derdimin pâyânı yok (1.B)

Amân (T1.C) Kan gelir hicrân gider, şâd olmanın imkânı yok (2.D) amân, amân (T1.E)

Öyle bir bî-çâreyem ki derd-i hicrân ile (3.F) yârey (T2.G)

Amân (T1.H) Dîde-î giryânımın kan dökmedik bir ânı yok (4.İ) âh, âh âh, âh (T3.J)
amân (T1.a)

Gazelin Biçim Şeması

T1.A + 1.B

T1.C + 2.D + T1.E

3.F + T2.G

T1.H + 4.İ + [T3.J + T1.a]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne
2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ÇİFTETELLİ HİCÂZ (UZZÂL) GAZEL

Ben Nasıl Âh Etmeyeyim Ki Derdimin Pâyânı Yok

İcracı: Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi

Güftekar: Lâ Edri

T1.A
A MÂN

1.B
BENNASIL ÂH ETME YEM Kİ DER Dİ MİN PÂ

T1.C
YÂ NİYOK A

2.D
MÂN KAN GELİR HİC RÂN Gİ DER

T1.E
ŞÂD OL MA NİN İM KÂ Nİ YOK A

MÂN A MÂN

3.F
ÖY LEBİR Bİ ÇÂ REYEM Kİ DER Dİ HİC RÂN İ LE

T2.G
YÂ REY

T1.H
A MÂN Dİ DE İ GİR YÂ NİMİN

4.İ

Şekil 5.16. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası

BEN NASIL ÂH ETMEYİYİM Kİ DİRDİMİN PÂYÂNI YOK
KAN GELİR HİCRÂN GİDER, ŞÂD OLMANIN İMKÂNI YOK
ÖYLE BİR BİÇÂREYEM Kİ DİRD-İ HİCRÂN İLE
DİDE-İ GİRYÂNIMIN KAN DÖKMEDİK BİR ÂNI YOK

Vezni: Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

Şekil 5.16 (devam) Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası

5.3.3. Hüzûm Gazelin Tahlili

"Ciğerde tîr-i aşkın, dilde zahm-ı hasretin vardır"

Gazelin güftesi ve güftekârı bulunamamıştır. Gazelin güftesi, ses kaydından elde edilen verilere göre tarafımızdan deşifre edilmiştir. Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi, gazel icrâsında birinci mısradaki "ciğerde" kelimesini sertleştirerek "cigerde" olarak icrâ etmiştir.

Gazelin Güftesi

Ciğerde tîr-i aşkın, dilde zahm-ı hasretin vardır
Ne cânip hüsrânın, câvidân-ı ülfetin vardır
Beni mecnun edip bend eyledin zencîr-i zülfünle
Tükenmez derd-i hicrânın, ne bitmez mihnetin vardır

Gazelde Kullanılan Terennümler

Amân: T1

Âh: T2

Yârey: T3

Ey: T4

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Amân, amân (T1.A) Cigerde tîr-i aşkın, dilde zahm-ı hasretin vardır (1.B) amân,
amân (T1.C)

Âh (T2.a) ne cânip hüsrânın, câvidân-ı ülfetin vardır (2.D) âh (T2.b) amân (T1.c)

Beni mecnun edip bend eyledin zencîr-i zülfünle (3.E) yârey (T3.F) ey (T4.d)

Âh (T2.G) Tükenmez derd-i hicrânın, ne bitmez mihnetin vardır (4.H) amân (T1.d)
âh (T2.e) amân (T1.f)

Gazelin Biçim Şeması

T1.A + 1.B + T1.C

T2.a + 2.D + [T2.b + T1.c]

3.E + [T3.F + T4.d]

T2.G + 4.H + [T1.d + T2.e + T1.f]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra + 2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

HÜZZÂM GAZEL

Çiğerde Tîr-i Aşkın, Dilde Zahm-ı Hasretin Vardır

İcrâcî: Yozgathî Hâfız Süleyman Efendi

Güftekâr: Lâ Edrî

T1.A
A MÂN A MÂN

1.B
Çİ GER DE TÎ RÎ AŞ KIN DİL DE ZAH MI HAS RETİN

T1.C
VAR DIR A MÂN A MÂN

T2.a
ÂH NE CÂ NİP HÛS RÂ NİN CÂ Vİ DÂ

2.D
T2.b
T1.c
Nİ ÛL FE TİN VAR DIR ÂH A MÂN

3.E
BE Nİ MECNÛN EDİP BEND _EY LEDİN ZEN Cİ RİZÛL FÛN LE

T3.F
YÂ REY

T4.d
T2.G
EY ÂH

Şekil 5.17. Hüzâm Gazel analiz notası

4.H
TŪKEN MEZ DER DĪ HĪC RĀ NIN NE BĪT MEZ MĪHNĒTĪN

T1.d T2.e T1.f
VAR DIR A MĀN ĀH A MĀN

ÇİĞERDE TĪR-İ AŞKIN, DİLDE ZAHM-I HASRETİN VARDIR
 CĀNĪP HŪSRĀNIN, CĀVĪDĀN-I ŪLFETİN VARDIR
 BENİ MECNŪN EDİP BEND EYLEDĪN ZENCĪR-İ ZŪLFŪNLE
 TŪKENMEZ DĒRD-İ HĪCRĀNIN, NE BĪTMEZ MĪHNĒTĪN VARDIR

Vezni: MefāilŪn / MefāilŪn / MefāilŪn / MefāilŪn

Şekil 5.17. (devam) HŪzzām Gazel analiz notası

5.4. Hâfız Mahmud Bey'in İcrâ Ettiği Gazel

5.4.1. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazelin Tahlili

"Bülülün ezeli bir neş'esi vardı bu gece"

Gazelin güftesi ve güftekârı bulunamamıştır. Yapılan seyir incelemeleri sonucunda katalogda Hicâz olarak geçen gazelin mâkamı, Uzzâl olarak değiştirilmiştir. Gazelin güftesi, ses kaydından elde edilen verilere göre tarafımızdan deşifre edilmiştir.

Gazelin Güftesi

Bülbülün ezeli bir neş'esi vardı bu gece
Pembe güller yalan ellerde sarardı bu gece
Yaşlı bir göz gömülen aşkı arardı bu gece
Gözlerim yollara baktıkça kanardı bu gece

Gazelde Kullanılan Terennümler

Yârey: T1

Ey: T2

Medet: T3

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Yârey (T1.a) ey, ey (T2.A) Bülbülün ezeli bir neş'esi vardı (1.B¹a) bu gece (1.B¹b)
bu gece (1.B¹c)

Pembe güller yalan ellerde sarardı bu gece (2.C) yârey (T1.D) ey, ey (T2.E)

Ey, ey, ey (T2.F) Yaşlı bir göz gömülen aşkı arardı bu gece (3.G)

Gözlerim yollara baktıkça kanardı bu gece (4.H) medet (T3.b) ey, ey, ey, ey, ey
(T2.İ)

Gazelin Biçim Şeması

[T1.a + T2.A] + 1.B (1.B¹a + 1.B¹b + 1.B¹c)

2.C + [T1.D + T2.E]

T2.F + 3.G

4.H + [T3.b + T2.İ]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne
2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ÇİFTETELLİ HİCÂZ (UZZÂL) GAZEL

Bülbülün Ezeli Bir Neş'esi Vardı Bu Gece

İcracı: Hâfız Mahmud Bey

Güftekar: Lâ Edri

T1.a^w YÂ REY T2.A EY

EY 1.B¹a BÜL BÜLÜN E ZE Lİ

BİR NEŞ' E Sİ VAR DI BU GE CE 1.B¹b 1.B¹c BU GE CE

2.C PEM BEGÜL LER YA LAN EL LER DE SARAR DI BU GE

CE T1.D YÂ REY

T2.E EY T2.F EY

EY 3.G EY YAŞ LI BİR GÖZ

GÖ MÜ LEN AŞ KI A RAR DI BU GE CE

4.H GÖZ LERİM YOL LARA BAK TIK ÇA KA NAR

Şekil 5.18. Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası

DI BU GE CE ME DET EY

EY EY EY EY zeyneb alıntay

BÜLBÜLÜN EZELİ BİR NEŞESİ VARDI BU GECE
 PEMBE GÜLLER YALAN ELLERDE SARARDI BU GECE
 YAŞLI BİR GÖZ GÖMÜLEN AŞKI ARARDI BU GECE
 GÖZLERİM YOLLARA BAKTIKÇA KANARDI BU GECE

Vezin: Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

Şekil 5.18. (devam) Çiftetelli Hicâz (Uzzâl) Gazel analiz notası

5.5. Nâfi Bey'in İcrâ Ettiği Gazel

5.5.1. Çiftetelli Hicâz Gazelin Tahlili

"Derdime vâkîf değil cânân beni handân bilir"

Gazelin güftesi Fuzûlî'ye âittir. Nâfi Bey, gazel icrâsında birinci mısradaki "değil" kelimesini sertleştirerek "degil" olarak icrâ etmiştir. İkinci ve dördüncü mısra sonundaki "ey" terennümleri, melodik cümlelerin tamamlanması maksadıyla kullanıldığı düşünülerek mısraya dâhil edilmiştir.

Gazelin Güftesi

Derdime vâkîf değil cânân beni handân bilir
Hakkı vardır şâd olanlar herkesi şâdân bilir
Söylesem te'siri yok, sussam gönül râzı değil
Çektiğim âlâmı bir ben bir de Allah'ım bilir

Gazelde Kullanılan Terennümler

Amân: T1

Medet Yâ: T2

Âh: T3

Ey: T4

Yâr: T5

Gazelin Güfte Terennüm Dağılımı

Amân, amân (T1.A) Derdime vâkîf degil cânân beni handân bilir (1.B) amân, amân (T1.a)

Hakkı vardır şâd olanlar herkesi şâdân bilir ey (2.C) medet yâ (T2.b) âh (T3.c) amân, amân (T1.d)

Söylesem te'siri yok, sussam gönül râzı değil (3.D) ey, ey (T4.e)

Çektiğim âlâmı bir ben bir de Allah'ım bilir ey (4.F) yâr, yâr (T5.G) âh (T3.f) amân,
amân (T1.g)

Gazelin Biçim Şeması

T1.A + 1.B + T1.a

2.C + [T2.b + T3.c + T1.d]

3.D + T4.e

4.F + [T5.G + T3.f + T1.g]

Değerlendirme

Gazelin seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümlerle birlikte;

1. mısra = zeminhâne
2. mısra = zeminhâne
3. mısra = meyânhâne
4. mısra = zeminhâne özelliği taşımaktadır.

ÇİFTETELLİ HİCÂZ GAZEL

Derdime Vâkıf Değil Cânân Beni Handân Bilir

İcrâcı: Nâfî Bey
Güftekâr: Fuzûlî

T1.A
A MÂN A MÂN

1.B
DER Dİ ME VÂ KİF DE GİL CÂ NÂN

BE Nİ HAN DÂN Bİ LİR

T1.a 2.C
A MÂN A MÂN HAK KI VAR DIR ŞÂD OLAN LAR

T2.b
HER KE Sİ ŞÂ DÂN Bİ LİR EY MEDET YÂ

T3.c T1.d 3.D
ÂH A MÂN AMÂN SÖY LE SEM TE Sİ Rİ YOK

T4.e
SUS SAM GÖNÜL RÂ Zİ DEĞİL EY EY

4.F
ÇEK Tİ GİM Â LÂ MİBİR BEN BİR DEAL LA HIM BİLİR EY

T5.G T3.f T1.g
YÂR YÂR ÂH A MÂN A MÂN

DERDİME VÂKİF DEĞİL CÂNÂN BENİ HANDÂN BİLİR
HAKKI VARDIR ŞÂD OLANLAR HERKESİ ŞÂDÂN BİLİR
SÖYLESEM TE'SİRİ YOK, SUSSAM GÖNÜL RÂZİ DEĞİL
ÇEKTİĞİM ÂLÂMİ BİR BEN BİR DE ALLAH'TIM BİLİR

Vezin: Mef'ûlü / Mefî'ilü / Mefî'ilü / Fa'ülün

Şekil 5.19. Çiftetelli Hicaz Gazel analiz notası

6. SONUÇ

"Sahibinin Sesi" firmasının 1924 yılında tekli ve 1928 yılında 2 numaralı olarak piyasada satışa sunduğu taş plâk kataloğunda yer alan gazellerin biçim analizi yönünden ele alındığı bu çalışmada alt problemlerde sorulan sorular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Gazellerin biçim şeması var mıdır?

İncelenen 19 gazel biçim yönünden değerlendirildiğinde düzenli bir çalgı-ses işleyişi vardır. Gazeller taksim icrâsıyla başlayıp, yine taksim icrâsıyla bitmiştir ve her bir gazel sırasıyla "taksim + 1. ve 2. mısra + taksim + 3. mısra + taksim + 4. mısra + taksim" şeklinde icrâ edilmiştir.

Birinci mısraların genel olarak biçim işleyişi "uzun terennüm + 1. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. Kimi gazelerde ikinci mısra başında kısa veya uzun terennüm kullanılırken, kimi gazelerde terennüm kullanılmamıştır. Bu durum; üçüncü mısralar için de geçerliliğini korumaktadır. Dördüncü mısraların ise yine birinci mısralar gibi genel olarak biçim işleyişi "uzun terennüm + 1. mısra + uzun terennüm" şeklinde olduğu sonucuna varılmıştır.

19 gazel içerisinde Hâfız Sâmi'nin icrâ ettiği Segâh gazelin üçüncü mısrasının ve Münir Nûreddin Selçuk'un icrâ ettiği Acemaşîrân gazelin ikinci mısrasının son kısmı anlamlı bir şekilde bölünerek farklı ezgilerle tekrâr etmiştir. Hâfız Mahmud Bey'in icrâ ettiği çiftetelli Hicâz gazelin birinci mısrasının son kısmı ise "medet" terennümüyle bölünerek devâm etmiştir. Fakat bu durumun biçim işleyişine bir etkisi olduğu görülmemiştir.

Birinci ve dördüncü mısralarda genellikle sistematik bir biçim bulunurken, ikinci ve üçüncü mısralarda birbirinden farklı biçimler elde edilmiştir. Fakat biçim açısından genel olarak bakıldığında; tüm gazellerin mısra başları ve sonlarında kısa veya uzun terennüm kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Gazeller biçim açısından icrâcılara göre farklılık göstermiş midir?

Hâfız Sâmi'nin icrâ ettiği gazeller incelendiğinde; biçim işleyişi açısından birinci mısra genellikle "uzun terennüm + 1. mısra + uzun terennüm" şeklinde, ikinci mısra

genellikle "kısa terennüm + 2. mısra + uzun terennüm" şeklinde, üçüncü mısra genellikle "uzun terennüm + 3. mısra + uzun terennüm" şeklinde ve dördüncü mısra genellikle "uzun terennüm + 4. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. Buradan hareketle, Hâfız Sâmi'nin gazel icrâcılığında sistematik bir biçim sergilediği sonucuna varılmıştır.

Münir Nûreddin Selçuk'un icrâ ettiği gazeller incelendiğinde; biçim işleyişi açısından birinci mısra genellikle "kısa terennüm + 1. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. İcrâ ettiği gazellerin bütün mısra sonlarında uzun terennümler kullanılmıştır. Seslendirilen bu gazelerde diğer mısralardan farklı olarak; dördüncü mısranın araya uzun bir terennüm alarak iki defa farklı ezgilerle tekrar ettiği görülmektedir. Bu uygulamanın üç gazelde de aynı şekilde yer alması; icrâcının makâm seyri sırasında melodik cümleyi tamamlama amacıyla hareket ettiği şeklinde açıklanabilir. Bu bağlamda dördüncü mısraların genel olarak biçim işleyişi "4. mısra (A ezgisinde) + uzun terennüm + 4. mısra (B ezgisinde) + uzun terennüm" şeklindedir. İkinci ve üçüncü mısralar biçim açısından farklılıklar göstermiştir. Buradan hareketle, Münir Nûreddin Selçuk'un gazel icrâcılığında birinci ve dördüncü mısraların sistematik bir biçim işleyişi bulunurken, ikinci ve üçüncü mısraların biçim olarak farklılık göstermiştir.

Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi'nin icrâ ettiği gazeller incelendiğinde; biçim işleyişi açısından birinci mısra genellikle "uzun terennüm + 1. mısra + uzun terennüm" şeklinde, ikinci mısra genellikle "uzun terennüm + 2. mısra + uzun terennüm" şeklinde, üçüncü mısra genellikle "3. mısra + uzun terennüm" şeklinde ve dördüncü mısra genellikle "uzun terennüm + 4. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. Buradan hareketle, Yozgatlı Hâfız Süleyman'ın gazel icrâcılığında sistematik bir biçim sergilediği sonucuna varılmıştır.

Hâfız Mahmud Bey'in icrâ ettiği gazel incelendiğinde; biçim açısından birinci mısra "uzun terennüm + 1. mısra" şeklinde, ikinci mısra "2. mısra + uzun terennüm" şeklinde, üçüncü mısra "uzun terennüm + 3. mısra" şeklinde ve dördüncü mısra "4. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. Buradan hareketle, Hâfız Mahmud Bey'in icrâ ettiği gazelde simetrik bir biçim anlayışı sergilediği görülmüştür. Fakat kendisinin icrâ ettiği gazelerde takip ettiği işleyişi tam mânâsıyla anlamak için, icrâ ettiği gazellerin tamâmını incelemek gerekmektedir.

Nâfi Bey'in icrâ ettiği gazel incelendiğinde; biçim açısından birinci mısra "uzun terennüm + 1. mısra + kısa terennüm" şeklinde, ikinci mısra "2. mısra + uzun terennüm" şeklinde, üçüncü mısra "3. mısra + kısa terennüm" ve dördüncü mısra "4. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. İkinci ve dördüncü mısradaki birbirini izleyen simetrik bir biçim anlayışı olduğu görülürken, birinci ve üçüncü mısradaki biçim farklılıkları olduğu dikkati çekmektedir. Fakat, Hâfız Mahmud Bey gibi Nâfi Bey'in de icrâ ettiği gazelerde takip ettiği işleyişi tam mânâsıyla anlamak için, icrâ ettiği gazellerin tamâmını incelemek gerekmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda icrâcılar tarafından genellikle birinci ve dördüncü mısraların ortak bir biçim anlayışıyla icrâ edildiği, ikinci ve üçüncü mısraların biçim açısından icrâcılarda farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

- Gazeller biçim açısından uygulanış şekline göre farklılık göstermiş midir?

Bu çalışmada incelenen 19 gazelin 4'ü çiftetelli ritim eşliğinde, geriye kalan 15 gazel serbest bir şekilde icrâ edilmiştir. Münir Nûreddin Selçuk'un Nevâ gazeli, Yozgatlı Hâfız Süleyman'ın Hicâz (Uzzâl) gazeli, Hâfız Mahmud Bey'in Hicâz (Uzzâl) gazeli ve Nâfi Bey'in Hicâz gazeli çiftetelli ritim eşliğinde icrâ edilmiştir.

Çiftetelli ritim eşliğinde icrâ edilen gazeller biçim açısından ikinci mısralar genellikle "2. mısra + uzun terennüm" şeklinde ve dördüncü mısralar genellikle "4. mısra + uzun terennüm" şeklindedir. Birinci ve üçüncü mısralarda biçim açısından bir tutarlılık görülmemiştir.

Serbest icrâ edilen gazellerin genellikle birinci ve dördüncü mısralarında sistematik bir biçim olduğu görülürken, çiftetelli ritim eşliğinde icrâ edilen gazellerin ise genellikle ikinci ve dördüncü mısralarında sistematik bir biçim tespit edilmiştir. Buradan hareketle, gazellerin biçim açısından çeşitliliğine göre farklılık göstermiştir.

- Gazellerin zeminhâne ve meyânhâne bölümleri nasıldır?

Gazellerin icrâ edilen makâmına göre seyir işleyişi incelenerek, mısra başları ve sonlarında icrâ edilen terennümler de dahil edilerek zeminhâne ve meyânhâne bölümleri oluşturulmuştur. Çiftetelli ritim eşliği bulunan gazelerde; beste, ağır semâî, yürük semâî formlarında olduğu gibi 1. 2. ve 4. mısralar zeminhâne ve 3. mısralar meyânhâne özelliği taşımaktadır.

Ritim eşliği bulunmayan gazelerde; 1. ve 2. mısra birleşerek nakış şeklinde zeminhâne oluşturulmuştur. Yine 4. mısra zeminhâne ve 3. mısra meyânhâne özelliği taşımaktadır.

Sonuç olarak; çiftetelli ritim eşliği bulunan ve ritim eşliği bulunmayan gazelerin zeminhâne ve meyânhâne bölümlerinde tutarlılık gösteren bir sistem bulunmaktadır.

- Gazelerde kullanılan şiirlerin özellikleri nasıldır?

Gazelerin şiirleri murabbâlardan (dörtlük) meydâna gelmiştir ve bu şiirlerin 15'i Divan Edebiyatı'nda yine aynı isimle anılan gazel formundan seçilmiş şiirlerdir. Buradan hareketle, mûsikîdeki gazel formunu, sadece Divan Edebiyatı'ndaki gazel formunun şiirlerinin oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yozgatlı Hâfız Süleyman Efendi'nin Hüzâm (Ciğerde Tîr-i Aşkın, Dilde Zahm-ı Hasretin Vardır) ve çiftetelli Hicâz gazelinin (Ben Nasıl Âh Etmeyeyim Ki Derdimin Pâyânı Yok) ve Hâfız Mahmud Bey'in çiftetelli Hicâz gazelinin (Bülbülün Ezeli Bir Neş'esi Vardı Bu Gece) kaynağı bulunamadığından, mevcut kayıtlardan elde edilen verilere dayanarak deşifre edilmiştir. Bu bağlamda deşifre ettiğimiz şiirlerin gazel formu olup olmadığı anlaşılmamaktadır.

Bulgular ve yorumlar kısmında gazelerin güftekarlarının bulunduğu tabloya yer verilmiş ve gazel icrâsında sayıca en çok tercih edilen güftekarın Enderûnî Vâsif olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Gazelerin şiirlerinde hangi vezinler tercih edilmiştir?

Bulgular ve yorumlar kısmında gazelerin vezinlerinin bulunduğu tablo gösterilerek, gazel şiirlerinde sayıca en çok tercih edilen vezin kalıbının "Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün" olduğu anlaşılmaktadır. Sadece Hâfız Sâmî'nin icrâ ettiği Sabâ gazelde değişmeli olarak "Fe'ilâtün (Fâ'ilâtün) / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilün (Fâ'lün)" kalıbı kullanılmıştır.

KAYNAKLAR

- Anhegger, R., Ünlü, C. (1991). Yeni Türkçe'ye heves. *Tarih ve Toplum Dergisi*, İstanbul: İletişim Yayınları (87)
- Akdoğu, O. (1989). *Taksim Nedir, Nasıl Yapılır*. İzmir: İhlas A.Ş.
- Akçura, G. (1990). *Gramofon Çağı*. Güneş Gazetesi, İstanbul: Star Medya Yayıncılık.
- Ayvaz, Z. (1996). *Taş Plâklar ve Taş Plâklardaki Türk Halk Müziği Ezgilerinin Kataloqlanması*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bilgin, N. (2006) *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cumhuriyet Gazetesi, (22 Ekim 1994). *Cumhuriyet Bilim ve Teknik Dergisi*, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. (346)
- Erdoğdular, A. (2005). *Türk Müziğinde Gazel ve Hâfiz Şehlâ Osman*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Evren, B. (1992). Taş Plâktan Kompakt Diske. *Cumhuriyet Bilim ve Teknik Dergisi*, İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. (336)
- Evren, B. (1994). *İstanbul Ansiklopedisi*. (VI, 262). İstanbul: NTV Yayınları.
- İnternet: Çavdaroğlu, S. Z. (2017). Türkiye'nin Ses Kayıt Tarihine Bir Bakış. *Musiki Dergisi*. Web: <http://www.musikidergisi.net/?p=859> adresinden 5 Eylül 2017 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Duygulu, M., Ünlü, C. (2015). Son Yüz Yılda Türkiye'nin Müzik Hayatı. *Türk Müzik Portalı*. Web: <http://www.turkishmusicportal.org/tr/makaleler/son-yuz-yilda-turkiyenin-muzik-hayati-tarih-turler-ses-kaydi-sektorel-yapi> adresinden 1 Eylül 2017 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Kültür ve Turizm Bakanlığı (2020). *Oyun havası*. Web: <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-3713/oyun-havasi.html>. adresinden 5 Eylül 2017 tarihinde alınmıştır.
- Karabey, M. M. (1999). *Müzik Piyasamızın Yüz Yılı. Cumhuriyetin Sesleri*, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Özbek, M. (2013). *Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Öztuna, Y. (1990). *Büyük Türk Müsiki Ansiklopedisi*. (299). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Pakalın, M. Z. (1971). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Rust, B., Dearling R. & C. (1984). *The Guinness Book Of Recorded Sound*. England: Guinness Superlatives Ltd.
- Sağman, A. R. (1947). *Meşhur Hâfiz Sâmî Merhum*. İstanbul: Ahmet Sait Matbaası.
- Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi*. (IV, 1035). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Şahin, M. (1992). Fonograf, Gramofon, Derken. *Tarih ve Toplum Dergisi*, İstanbul: İletişim Yayınları (97)
- Tanrıkorur, C. (2011). *Osmanlı Dönemi Türk Müsîkîsi*. İstanbul: Dergah Yayınları
- Türkel Oter, S. (2018). *Klâsik Türk Müsîkîsi'nde Sözlü Eserlere Yönelik Olarak Yeni Bir Form Analizi Yöntem Önerisi*, Ankara: SAGE Matbaacılık (39)
- TDV İslâm Ansiklopedisi, (1996). Cilt:13
- Ünlü, C. (1991). Sözlü Taş plâklar. *Tarih ve Toplum Dergisi*, İstanbul: İletişim Yayınları (94)
- Ünlü, C. (1997). *78 Devirli Taş Plâklar: Gazel ve Gazelhânlar*. İstanbul: Kalan Müzik Yapım Ltd. Şti.
- Yener, F. (1985). *Plâk Yapımı ve Radyo Yayını*, *Müzik Ansiklopedisi*. (IV, 149). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

EKLER

EK-1. Sahibinin Sesi Firması'nın 1924 Yılında Çıkardığı Tekli ve 1928 Yılında Çıkardığı 2 Numaralı Taş Plâk Kataloğu

Bu eserin;
kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve
elektronik ortamda kullanıma sunulması
İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle
İBB Kùltür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Kùtùphane ve Mùzeler Mùdùrlùđù (Atatùrk Kitaplığı)
tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	: İSTKA/2012/BİL/233
Destek Programı	: Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	: İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	: Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	: İBB Kùltür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yùklenicisi	: Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	: Kùtùphane ve Mùzeler Mùdùrlùđù - Atatùrk Kitaplığı İSTANBUL – Beyođlu

Bu sayısal kopya; eğitim - òđretim, bilimsel araştırma veya haber amacıyla kullanılabilir.
Ticari ya da başka bir amaçla kullanımı yasaktır.

صاحبانِ سخن

صاحبانِ سخن	کوکب جلیب انور	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	درد و کف و آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	میرا کھنڈ تو سونڈ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ریگہ محمود	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	راہیں ہر وہ لہریاں	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	لاہور کا	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	ستم ستم ستم	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	سورجی آن	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	آن سدا و جگہ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	نورانی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گندہ آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	نورانی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	مات لاجس پلنگہ و کلمہ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	انور شمع بر صبح	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	دن طلسمی چنگ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	سینو گ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	بی گار مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گفٹ و جھرسٹ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	میان مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	طرح مٹ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کشمی مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	آن سدا و جگہ	۱۰۰	۱۰۰

HIS MASTER'S VOICE

آگ سرور سنیگار و آگ سمان پلنگ

صاحبانِ سخن

صاحبانِ سخن	بند سنگ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	میرا کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گندہ آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	چند سنگ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	درد و کف و آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کلمہ کوہہ اند	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	میرا کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	راہت	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کشمی مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	نورانی	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	صاحبانِ سخن	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	مات لاجس پلنگہ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	انور شمع بر صبح	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	سینو گ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گفٹ و جھرسٹ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	طرح مٹ	۱۰۰	۱۰۰

HIS MASTER'S VOICE

آگ سرور سنیگار و آگ سمان پلنگ

صاحبانِ سخن

صاحبانِ سخن	بند سنگ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	میرا کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گندہ آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	چند سنگ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	درد و کف و آگ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کلمہ کوہہ اند	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	میرا کھنڈ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	راہت	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	کشمی مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	نورانی	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	صاحبانِ سخن	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	مات لاجس پلنگہ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	انور شمع بر صبح	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	سینو گ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	انور احمدی	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	گفٹ و جھرسٹ	۱۰۰	۱۰۰
صاحبانِ سخن	ماتلک مٹ	۱۰۰	۱۰۰	صاحبانِ سخن	طرح مٹ	۱۰۰	۱۰۰

HIS MASTER'S VOICE

آگ سرور سنیگار و آگ سمان پلنگ

۷۹ جوب

HIS MASTER'S VOICE

۱۰۳ مودل

HIS MASTER'S VOICE

1173

HIS MASTER'S VOICE

His Master's Voice

His Master's Voice

f 100 - 2

صَاحِبُكَ تَسْبِيحِي

صَاحِبُكَ تَسْبِيحِي

HIS MASTER'S VOICE

تَوْجِيهَةٌ بِأَقْلَامِ
عَمْرٍو قَتَاوِيغ
نومر ٢

CATALOGUE
POUR LES DISQUES
TURCS
N° 2

الاصوات المصنعة والاصوات الحية

LES PLUS GRANDS ARTISTES
LES MEILLEURS ENREGISTREMENTS

فياتي : ه غروش
PRIX : 5 Plastres

١٩٢٨
1928

789.913

تورکجه بیرو قنالوغی

أك بیوک صنعتکارلو

أك حساس پلاقلر

آ. ایکس مارقه پلاقلر ۲۵ ساتیم قطرنده در

» » ۳۰ » » آ.ظ.

» » ۲۵ » » ف. ۴.

» » ۳۰ » » ف. ف.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

KÜTÜPHANESİ

Şeyfettin Özege bağışı

۱۹۲۸

فهرست

۱۷	ابراهیم اندی
۱۰	استانبول تورك اوجاقی اختلال هیتن
۷	آیضا فخرالدین خام و كندی اورگنتراس
۱۱	اورگنتراس
۱۵	اووريك اندی
۱۸	ام كلتوم
۱۵	انيازار اندی
۳	حافظ سامی بك
۶	حافظ سلیمان اندی (پوزغادلی)
۵	حافظ محمود بك
۷	رعبر موسی هیتن
۱۲	زورناس امین بك
۱۲	شوكت بك
۱۲	طنبوری رفیق بك
۱۲	مودی نشت بك
۱۲	پوزك اندی
۵	فكره خام
۷	فاخره خام
۱۳	فانون آزناك اندی
۱۷	قران
۱۶	كامل اندی
۱۴	كاجهسی علنو اندی
۱۶	مادام وقتوریا
۱۴	عاصم سیاح الدین بك
۱۳	مصطفی بك
۳	منتر نورالدین بك
۶	نزهات خام
۱۱	نیرن تودنك بك
۱۶	نظیره اوراخام

منتر نورالدین بك

۶	ف.ه.۶	هم عتیران غزل	بهار اوله
۷	ف.ه.۷	دورمادن آتار كبر	مدن هیچ دورمادن سوسمش كوكم
۸	ف.ه.۸	سنت خداره بودملر	چوبان ایلدین
۹	ف.ه.۹	سوزدل طوراق	برنجی قشم
۱۰	ف.ه.۱۰	اوزون ساچارك	ایكین قشم
۱۱	ف.ه.۱۱	چوقی سورمدی كیدی	تكدكلی چین حسرت
۱۲	ف.ه.۱۲	بیاتی طوراق	برنجی قشم
۱۵	ف.ه.۱۵	عجاز كار كردی شرقی	ایكین قشم
		راست غزل	غروب ایندی كوش
			چوزوله زلفك

حافظ سامی بك

آ.آ. ایکس ۱۲۹	میا غزل	خبرك واری
آ.آ. ایکس ۱۳۰	میا شرقی	سیاح اولدی
	عجاز غزل	ای سرنه بعب درده و شوپ
	عجاز شرقی	كلمدی جمرک

حافظ سامی بك (مابعد)

آ.آ. ایکس ۱۱۴	شوق اوزا غزل	بركلك مجبوری
آ.آ. ایکس ۱۱۵	سوزلك شرقی	لائیقی سكا
آ.آ. ایکس ۱۱۶	سكا غزل	عشق اعلمه خالده
آ.آ. ایکس ۱۱۷	هزام شرقی	كاشفك كورمه ایندی
آ.آ. ایکس ۱۱۸	بسته نكلی غزل	دل آتین دیده آتین
آ.آ. ایکس ۱۱۹	بسته نكلی شرقی	مجبور اولدم
آ.آ. ایکس ۱۲۰	عجاز كار غزل	درده و واقف دكل
آ.آ. ایکس ۱۲۱	کردلی عجاز كار شرقی	سن كورمك سن سونمك
آ.آ. ایکس ۱۲۲	هم عتیران غزل	زانم هره ایندومه
آ.آ. ایکس ۱۲۳	کردلی عجاز كار شرقی	پشم مسك حسرتیله
آ.آ. ایکس ۱۲۴	نهلوند شرقی	آه چاه فرشتك
آ.آ. ایکس ۱۲۵	نهلوند تقسیم	كاجه ایلد
آ.آ. ایکس ۱۲۶	بیاتی غزل	كوكلی منتلوب اولمش
آ.آ. ایکس ۱۲۷	هزام قطبو	چینی درم چاه
آ.آ. ایکس ۱۲۸	مجرب پوستك غزل	سر زلف آتیرنی
آ.آ. ایکس ۱۲۹	حسبان شرقی	فوزو
آ.آ. ایکس ۱۳۰	چقنه لیلی غزل	نظرینده بیه
آ.آ. ایکس ۱۳۱	عجاز شرقی	تصنیع ایدیم
آ.آ. ایکس ۱۳۲	دكاه غزل	نه بیان حاله
آ.آ. ایکس ۱۳۳	کردلی عجاز كار شرقی	كیدی زعمی
آ.آ. ایکس ۱۳۴	نهلوند غزل	هر دله ایچون
آ.آ. ایکس ۱۳۵	نهلوند تقسیم	كاجه ایلد

فكره خام

آ.آ. ایکس ۱۶۷	غایبه اورپه تندن	كل اولداینی
آ.آ. ایکس ۱۶۸	تورك تانوسو	بیانو ایلد
آ.آ. ایکس ۱۶۹	غایبه اورپه تندن	غایبه بك دغاسی
آ.آ. ایکس ۱۷۰	سیرو	بیانو ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۱	تیزدوركن دواذقرنده آدك	بیانو ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۲	پوتیوری	بیانو ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۳	نهلوند شرقی	آی خیالی كوزدن کیتنه یین
آ.آ. ایکس ۱۷۴	نهلوند تقسیم	فانون ایلد

حافظ محمود بك

آ.آ. ایکس ۱۶۸	نهلوند راست غزل	كوكلی برمدی بزم بی
آ.آ. ایکس ۱۶۹	لاز هواسی	بن كاجه چالامام
آ.آ. ایکس ۱۷۰	ورمق فیز	چاك
آ.آ. ایکس ۱۷۱	توا غزل	كل بوزك سولش
آ.آ. ایکس ۱۷۲	ملیر	هر یز فراگنق
آ.آ. ایکس ۱۷۳	راست شرقی	بركوكله
آ.آ. ایکس ۱۷۴	قدیمه شرقیسی	زورنا ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۵	راست تقسیم	بالك آزل
آ.آ. ایکس ۱۷۶	نواده عجاز غزل	زورنا ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۷	حسبی تقسیم	زورنا ایلد
آ.آ. ایکس ۱۷۸	نواده راست غزل	حانك دن
آ.آ. ایکس ۱۷۹	كرم	آی پری بولكده چككیم

زراعت خانم

- آ. آپکس ۱۶۹ } ناولد فانتازی شرقی عشوه بلزم
- } ناولد فانتازی شرقی اوفان دلک
- بوزغادلی حافظ سلیمان اتندی
- آ. آپکس ۱۶۵ } دانی فوزو ملر
- } مل شرقی فره کاکمکول
- آ. آپکس ۱۰۸ } مایه هر بر فرا بلکن
- } راست غزل
- آ. آپکس ۱۰۹ } مل شرقی ایلا
- } نوالده جاز غزل بن نسل آه ایتهم
- آ. آپکس ۱۱۰ } مل قوشه عشق احله
- } عشاق
- آ. آپکس ۱۱۱ } جازکار کردی غزل
- } مل شرقی ساری فیر
- آ. آپکس ۱۱۲ } مل شرقی بوزاق
- } ناولد غزل مشاقم
- آ. آپکس ۱۱۳ } مرام غزل چکرده تیر عشقک
- } مل شرقی پشیل اییک
- آ. آپکس ۱۱۴ } جاز غزل عرش ایتدیگم باره مکر
- } مل شرقی سحر علی
- آ. آپکس ۱۱۵ } پتی نوالده سبا غزل
- } مل شرقی فارشیده کرد اوزری
- آ. آپکس ۱۱۶ } مل شرقی همدهیران غزل
- } سی کیم کورسه

ألینا فخرالدین خانم و کندی اورکستراسی

- آ. آپکس ۱۰۱ } محبت هواس
- } داوول هواس
- فازنه خانم
- آ. آپکس ۱۷۰ } ناولد شرقی شراب ایچ
- } کاندنقده سفاسی
- رهبر موسیقی هیئت
- آ. آپکس ۱۶۵ } دانی فوزو ملر
- } مل شرقی فره کاکمکول +
- آ. آپکس ۱۸۱ } راست شرقی برکوکله
- } مایه هر بر فرا بلکن
- آ. آپکس ۱۸۲ } سوزناک شرقی مهده ایچنده
- } سوزناک شرقی سوزناک فصل عشقک
- آ. آپکس ۱۸۳ } فرحناک شرقی خوش برانش
- } فرحناک شرقی بکندم سنی
- آ. آپکس ۱۸۴ } جاز شرقی هرکه آغلار
- } جاز شرقی آغره قوشمه سی
- آ. آپکس ۱۸۵ } فرحناک شرقی تیزه یوره کم
- } فرحناک شرقی برسیله
- آ. آپکس ۱۸۶ } فرجناز شرقی کولک خلی زمان
- } فرجناز شرقی آدلک دل ناشادی

رهبر موسیقی هیئت (مابعد)

- آ. آپکس ۱۱۴ } مل بکاه ساز سه عیسی
- } مل بکاه پهغروی
- آ. آپکس ۱۱۵ } کردیل جازکار ساز سه عیسی
- } کردیل جازکار پهغروی
- آ. آپکس ۱۱۶ } فافاس اوپون هواس
- } فافاس هواس (داسلیچورس)
- آ. آپکس ۱۱۷ } سگاه پندوی
- } مرام ساز سه عیسی
- آ. آپکس ۱۱۸ } جازکار شرقی سنم بوکیبه
- } جازکار شرقی بکا همدم
- آ. آپکس ۱۱۹ } محیر شرقی اوپادی ختم
- } محیر شرقی سانکه کلمدم
- آ. آپکس ۱۲۰ } روم ایل ترکیسی
- } جاز شرقی داملر داغلر
- } ایندم کیندم
- آ. آپکس ۱۲۱ } شبناز شرقی بر نوجوانه
- } شبناز شرقی کولک دورماز
- آ. آپکس ۱۲۲ } دکاه شرقی نیله ضبط ایندم
- } سبا شرقی خیالی باره
- آ. آپکس ۱۲۳ } ناولد شرقی سوزوب سوزوب
- } ناولد شرقی باقاپور چعم سنابه
- آ. آپکس ۱۲۴ } مل شرقی دیدی دایر آغلامه
- } حسنی ترکی سینه سینه دل طوطوشیش
- آ. آپکس ۱۲۵ } جاز شرقی پیل اوغلان
- } جاز شرقی آمان داغلر

رهبر موسیقی هیئت (مابعد)

- آ. آپکس ۱۲۶ } فرجناز کویچک هواس
- } فرجناز کویچک هواس ناز بهاز اولدی
- آ. آپکس ۱۲۷ } آناملول ترکیسی
- } مل ترکی بوکون آیک اون شردی
- آ. آپکس ۱۲۸ } حسنی شرقی کورونوری
- } محیر کردی شرقی سهودی کولکم
- آ. آپکس ۱۲۹ } جاز شرقی سن بو برهن
- } جاز شرقی آقام ایردی
- آ. آپکس ۱۳۰ } آناملول ترکیسی
- } فرجناز کویچک هواس ستان اوغل
- } نازی نازی
- آ. آپکس ۱۹۶ } سلطان نگاه کلم
- } جاز شرقی آدالی
- آ. آپکس ۱۹۷ } محیر عشیران نسیم
- } عشاق شرقی کیدی او کولونج عشق
- آ. آپکس ۱۹۸ } فرحناک نسیم
- } فرحناک شرقی قانون ایله یلا
- } کردیل جاز شرقی لژی
- آ. آپکس ۱۹۹ } شت هرمان ش
- } شت هرمان ش کوزمندن کولکدن
- } شت هرمان ش پنجه زده اشلاما
- آ. آپکس ۲۰۴ } حسنی شرقی آغلامه ای عاشق
- } فرحناک شرقی اولتادم بن
- آ. آپکس ۲۰۵ } سوزدل شرقی هرر پلویک
- } جازکار شرقی آقام اولور
- آ. آپکس ۲۰۶ } کردیل جاز ر
- } فرجناز ش دالوزیرم اولورماز

دهر موسیق هیئتی (دوام)

- آ. ایکس ۳۷ } سگاه شرقی / باقوب احوال پرهشانه
- آ. ایکس ۴۷ } کلهزار پشروی / حبیبی ساز سابعسی
- آ. ایکس ۴۸ } سفاری مازنی / نهاوند شرقی
- آ. ایکس ۴۹ } بجم کردی شرقی / بجم عشیران شرقی
- آ. ایکس ۵۰ } کردیل جازکار شرقی / اسیر دلبران
- آ. ایکس ۵۱ } مپا شرقی / فاندی آرتق محمل
- آ. ایکس ۵۲ } کردیل جازکار شرقی / آرتق نغسیاه
- آ. ش. ۹ } نهاوند شرقی / دل سن
- آ. ش. ۱۰ } عشاق شرقی / لطف ایل طیب

استانبول تورک اوچانی احتفال هیئتی

- آ. ایکس ۴۶ } فرجانو شرقی / کردی کوکل عشق یوک
- آ. ایکس ۴۷ } شهنال شرقی / کوکل دوروز
- آ. ایکس ۴۷ } جاز شرقی / به پشاندی

استانبول تورک اوچانی احتفال هیئتی (مابعد)

- آ. ایکس ۴۷ } سوزدهک شرقی / وقفنداره ایشکن
- آ. ایکس ۴۹ } حصار پوسلک شرقی / وسله نائل
- آ. ش. ۶ } جاز یوروک سابعسی / به نشتت

اورکسترا

ریاست جمهور اورکستراسی

- آ. ایکس ۶۶ } ریاست پشروی / برنجی قسم
- آ. ایکس ۶۷ } ریاست پشروی / ایکبر قسم
- آ. ایکس ۶۸ } رایسودی اوربانتال / برنجی قسم
- آ. ایکس ۶۹ } رایسودی اوربانتال / ایکبر قسم
- آ. ایکس ۶۹ } استلال مازنی / غازی مصطفی کال پاشا مازنی
- آ. ایکس ۴۸ } سفاری مازنی / نهاوند شرقی
- آ. ایکس ۵۰ } ازبیر مازنی / غرامفون اورکستراسی

طنبوری رفیق بک

- ف. ش. ۱ } مل بکاه تقسیم / طنبور ایل
- ف. ش. ۲ } شت هرمان تقسیم / طنبور ایل
- ف. ش. ۳ } هزام ساز سابعسی / راست ساز سابعسی
- ف. ش. ۴ } مهور تقسیم / بجم عشیران «حبیاله»
- ف. ش. ۵ } بجم عشیران «حبیاله» / اوچنیر و دردیجی قسار
- ف. ش. ۶ } نکرز ساز سابعسی / برنجی و ایکبر خانلر
- ف. ش. ۱۳ } اوچنیر و دردیجی قسار / نکرز پشروی
- ف. ش. ۱۴ } بجم عشیران تقسیم / سوز دلارا پشروی
- آ. ایکس ۳۱ } کار قدیم / فانتزی شرقی
- آ. ایکس ۳۲ } پورلامور / کواکل
- آ. ایکس ۳۲ } چالاندی خیالده / آه ترکیس - قیز حسین

عودی نشتت بک

- آ. ایکس ۴۹ } عشاق تقسیم / شراره ایل
- آ. ایکس ۶۰ } شت هرمان تقسیم / عود ایل
- آ. ایکس ۶۰ } بجم عشیران تقسیم / شراره ایل
- آ. ایکس ۶۰ } مپا تقسیم / عود ایل

عودی نشتت بک (مابعد)

- آ. ایکس ۶۶ } جاز تقسیم / شراره ایل
- آ. ایکس ۶۶ } نهاوند تقسیم / عود ایل
- آ. ایکس ۶۶ } بکاه تقسیم / شراره ایل
- آ. ایکس ۶۶ } راست تقسیم / شراره ایل
- ۳۸ - ۵۰ } جاز تقسیم: برنجی قسم / عود ایل
- ۳۸ - ۵۰ } جاز تقسیم: ایکبر قسم / عود ایل
- ۳۸ - ۵۰ } مپا تقسیم / عود ایل
- ۳۸ - ۵۰ } هزام تقسیم / عود ایل

قانون آرنانکی اقدی

- آ. ایکس ۶۶ } سلطان بکاه تقسیم / قانون ایل
- آ. ایکس ۶۶ } جاز شرقی / آدال
- آ. ایکس ۶۶ } بجم عشیران تقسیم / قانون ایل
- آ. ایکس ۶۶ } عشاق شرقی / یکدی اوکولوچ عشق
- آ. ایکس ۶۸ } فرحانک تقسیم / قانون ایل
- آ. ایکس ۶۸ } کردیل جازکار شرقی / یزی
- آ. ایکس ۶۶ } شهنال تقسیم / قانون ایل
- آ. ایکس ۶۶ } کردیل جازکار شرقی / آرتق نغسیاه کوزلرینک
- آ. ش. ۱۱ } نهاوند تقسیم / قانون ایل

مصطفی بک

- آ. ایکس ۶۶ } جاز تقسیم / رباب ایل
- آ. ایکس ۶۶ } حسیل تقسیم / رباب ایل
- آ. ایکس ۶۶ } آوج آرا تقسیم / رباب ایل
- آ. ایکس ۶۶ } هزام تقسیم / رباب ایل

عودی پورکی اقدی

آ. ایکس ۵۱۲	حسین تقسیم	عود ایله
آ. ایکس ۵۱۳	ملیکه تقسیم	عود ایله
	جاز تقسیم	عود ایله
	سکاه تقسیم	عود ایله

کایه می خانو اقدی

آ. ایکس ۱۷۱	حسین تقسیم	کایه ایله
	سکاه تقسیم	" "
آ. ایکس ۱۷۲	جاز تقسیم	" "
	سکاه تقسیم	" "

بزن توفیق بک

آ. ایکس ۱۹۹	راست تقسیم	بی ایله
	فرحانک تقسیم	" "
آ. ایکس ۲۰۰	نهاد تقسیم	" "
	سوزناک تقسیم	" "
آ. ایکس ۲۰۱	سیا تقسیم	" "
	حسین تقسیم	" "

مخلص صباح الدین بک

آ. ایکس ۱۶۷	تورک طائفوس	بیانو ایله
	فاشه اوربندین	کل اوفتای بی
آ. ایکس ۱۷۴	سیرتو	بیانو ایله
	فاشه اوربندین	خامه ک دماس
آ. ایکس	پرتوری	بیانو ایله
	شیرپورکی دودلار	" "

اووریک اقدی

آ. ایکس ۵۰۵	روم ایلی شرفیس	کل کیدم سنکه
	روم ایلی شرفیس	بن بابانک اوی بیلم
آ. ایکس ۵۰۶	شهباز	نوشه
	دیوان	کامکوک سوداسی
آ. ایکس ۵۰۷	اصیبت دستان	عاشقک بیک بلا
	کیک کرم	آی پری پولکده چنگدیکم
آ. ایکس ۵۰۸	کرم	نوادن راست غریل
	نوادن راست غریل	هانکی دل

آفتازار اقدی

آ. ایکس ۱۶۸	لاز حواسی	بن کایه چالامام
	نوادن راست غریل	گولبرمدی بزم بی
آ. ایکس ۱۷۳	اورده	سن کیدرسک تم حلم
	مکین حواسی	سراد کتازده
آ. ایکس ۱۱۱	نهمیول مکین حواسی	حسرت ایلرکده
	مکین نظرمس	آلا کوزلری
آ. ایکس ۲۰۲	کیک کرم	صاپیک بوکولری
	مل شرقی	پالان دوکن
آ. ایکس ۲۳۸	مهمو نظرمس	شو داخل اولاه ایلی
	مهمو	شو دردن

زورناجی امین بک

آ. ایکس ۲۰۳	راست تقسیم	زورنا ایله
	لندیه شرفیس	" "
آ. ایکس ۲۰۴	حسین تقسیم	زورنا ایله
	نوادن جاز غریل	بلبلک آزی

کامل اقدی

۲-۷۰	نهاد تقسیم	بیانو ایله
	جم عشران تقسیم	" "
۳-۷۰	جاز کار تقسیم	" "
	نوا تقسیم	" "

مادام وضوروا

آ. ایکس ۱۴۳	جاز کار شرقی	قلب ویرام بابور
	چیفه نالی غریل	دردیه وائف دگم
آ. ایکس ۱۵۶	راست قسطو	کیدی عرم
	کیک کرم	" "

نظیره انور خاتم

۸۰-۶	نازی کوزل	" "
	ناله جانکاه	" "

ابراهیم اقدی

آ. ایکس ۱۵۷	حسین ترک	ارزجانده برفوش وار
	لاز حواسی	" "
آ. ایکس ۱۵۸	دوهی قسطوسی	" "
	مسطاع خالی	" "

شوکت بک

آ. ایکس ۱۳۷	چارکاه غریل	عندلیب زار عشقک
	راست شرقی	شهر ساه باقوب
آ. ایکس ۱۵۲	حسین فوزو	" "
	غریل	رسمی یوق
آ. ایکس ۱۵۳	نوا غریل	سنانه تکامک
	کیک کرم	فرزدم
آ. ایکس ۱۳۶	حرام قسطو	بر ظاه
	قسطو	فونتیلی
آ. ایکس ۱۵۱	فرینار شرقی	وار ایکن کولکده
	سای	" "

قرآن

۳۵-۵۰۷	سوره یوسف	برخی قسم
	"	ایکین قسم
۴۷-۱	سوره ابراهیم	برخی قسم
	"	ایکین قسم
۶۷-۱	اذان (مؤذن)	برخی قسم
	"	ایکین قسم
۶۷-۲	اذان (مؤذن)	" "
	ازم الیاب	" "

ام کلنوم (مابعد)

الغزق في عوازي	برخي قسم	۷۲-۸
یا آسي الين	ايكبر قسم	۷۲-۹
خط امق م تداري	برخي قسم	۷۲-۱۰
رقص بلدي «مزمارة»	برخي قسم : زورنا ايله ايكبر قسم : زورنا ايله	۷۲-۱۱

عنان بلكه جاز ماچون بيسروي ساز ايله	۱۵-۱
جاز قسم	۱۵-۱۳
فانون ايله	
صبا قسم	۱۵-۱۴
برخي قسم	
فانون ايله	
ايكبر قسم	
عنان بلكه عناق بيسروي	۱۵-۱۸
برخي قسم	
ايكبر قسم	
كردلي جاز كار قسم	۱۷-۱۱
كان ايله	
جاز كار قسم	
كان ايله	
ناوند قسم	۱۷-۱۲
كان ايله	
كان ايله	

ام کلنوم

اغذت صلك من روس	برخي قسم	۷۲-۳
ايكبر قسم		
صحيح حصابك والاهزار	برخي قسم	۷۲-۳
ايكبر قسم		
ترام غيري ونيسم	برخي قسم	۷۲-۴
ايكبر قسم		
مدق وحك من شول	برخي قسم	۷۲-۶
ايكبر قسم		
با رغي كتب النسيم	برخي قسم	۷۲-۷
ايكبر قسم		

HIS MASTER'S VOICE

Hera Concours

Exposition Internationale de la Musique Genève 1937.

LES PLUS GRANDS ARTISTES
LES MEILLEURS ENREGISTREMENTS

DIAPHRAGME N° 4.

Outre ses qualités intrinsèques de merveilleux reproducteur de sons, le diaphragme N° 4 découvre et fait ressortir sur nos disques — quels qu'en soient le procédé et la catégorie — des richesses jusqu'alors insoupçonnées; il met en valeur les nuances les plus subtiles avec une fidélité et une sonorité incomparables.

DEMANDEZ

LE NOUVEAU CATALOGUE D'APPAREILS.

Pour les commandes il faut indispensablement mentionner clairement et brièvement les lettres de catégorie et le numéro d'ordre des disques.

Tous les envois s'effectuent en général pour compte et aux risques du acheteur.

Nous ne portons aucune responsabilité pour casse ou autres dégâts survenus pendant le transport.

Les retours ou échanges des disques sont rigoureusement refusés.

صاحبك سى معمر وت مستغزاني

۱۹۲۷ سى جنوره نيزاللى موسيقى تىركىسندە (آلتون مداليه)
ايله فوق العاده اولوق (تدير تامة مخصوصه) ايله تاليف ايلشدر

اك برك مستغزاني

اك ساس پوقرا

۴ نومرو ديباقرام

شده يه قدر حال كورون درجه مكملينده ويا حاسه هر نو بلاق مزه
انان مننوع آلتون سون ايله لكرنه قلميا و ندره به مثل كير لكرنه
عكس ايسنه ، اسواك عبا سبط ايلسه مدار اولان ترتيبات
خصوصيه سيله آتيجي ۴ نومرو ديباقرام سايسنده موفيت تامه حصول
تامين ايلشدر .

ما كنه لر مزه مخصوص يكي قالوغلر مزى طلب ايلديكز

سيار شنده ، با كشتقره ميدان فلانسى ايجون ، يلاق مزه مخصوص
حروفات و نومرولوك اولوقلارنى برطرزده بزلانس لازيمر .
اثنای سؤنده و اولوقلارنى خبر و زيان مشقري به مكددر .
دولايه سيله سايعات ايجون طرفردن هيچ بركونا مسئوليت قبول ايلشدر .
مؤسسه مزدن ميايه اولان يلاق تيدبل و يا مادمه قبول ايلشدر .

OUPI YORGHO EFFENDI

- AX 512 { Hassini Taksim Oud Ilé
Milli Yeghiah Taksim » »
AX 513 { Hidjiaz Taksim Oud Ilé
Sogiah Taksim » »

KEMENTCHEDJI ALECO EFFENDI

- AX 471 { Hassini Taksim Kementché Ilé
Sogiah Taksim » »
AX 471 { Hidjaz Taksim Kementché Ilé
Saba Taksim » »

NEYSAN TEVFIK EFFENDI

- AX 499 { Takt Taksim Ney Ilé
Ferahah Taksim » »
AX 500 { Nihavend Taksim Ney Ilé
Soudjak Taksim » »
AX 501 { Saba Taksim Ney Ilé
Hassini Taksim » »

MOUHLIS SEBAHEDDIN BEY

- AX 467 { Tango Takt Piano Solo
Ouvrette Aiché Guél Okcha Béni
AX 474 { Cirta Piano Solo
Ouvrette Aiché Prière d'Aiché
AX 475 { Popouri Piano Solo
Tâmoudéto Doukhalerinda Adin

OVRİK EFFENDI

- AX 505 { Roumeli Charbi Gel Gidelim Sémilé
Ben Babamin Evini Veldim
AX 506 { Chelnaz Kochma
Divan Kialulün Sevdassi
AX 507 { Nazhat Destani Achiken Bin Bela
Kérah Kérah
AX 540 { Kérah Ey Peri Volinda Tchekdigim
Nouadim Rast Gazel Hangi Dil

EGHIAZAR EFFENDI

- AX 468 { Laz Hassini Ben Kémentché Tchalamam
Nouadim Rast Gazel Guldurmedi Varim Béni
AX 473 { Ouzla Sés Guidérahén Bénim Halim
Egine Hassini Mourad Kénarinda
AX 511 { Temouli Egine Hassini Hassret Ilérindé
Egine Naziméni Ela Gueuzlerin
AX 502 { Roumi Kérah Satchen Bukumleri
Milli Charbi Palan Doeklen
AX 538 { Béro Naziméni Chou Daghtar Olmayaïdi
Mamo Chou Déréden

TAMBOURI TEFIK BEY

- FE 1 { Milli Yeghiah Taksim Tambour
Tahr Pousselik Sax Semayini
FE 2 { Charaban Taksim Tambour
Huzun Sax Sîmayini
FE 3 { Rast Sax Semayini
Mahzur Taksim Tambour
FE 4 { Adjen Achiran Hangi Hal Moumabi I, II. Parties
III, IV. Parties
FE 5 { Nigris Sax Semayini I, II. Parties
III, IV. Parties
FE 13 { Nigris Pechrefi I, II. Parties
III, IV. Parties
FE 14 { Adjen Achiran Taksim
Soudilil Arak Pechrefi Kiari Kadem
AX 531 { Fantazi Charbi Pour l'Amour
Garseni
AX 532 { Di-elandi Hayalindé
Elat Kir Hassini

OUPI NECHAT BEY

- AX 459 { Ouzjak Taksim Chéraré Ilé
Ferahah Taksim Oud Ilé
AX 460 { Adjen Achiran Taksim Chéraré Ilé
Saba Taksim Oud Ilé

OUPI NECHAT BEY (cont.)

- AX 461 { Hidjaz Taksim Chéraré Ilé
Nihavend Taksim Oud Ilé
AX 466 { Végiah Taksim Chéraré Ilé
Rast Taksim Oud Ilé
38-500 { Hidjaz Taksim I Partie Oud Ilé
II
38-501 { Saba Taksim Oud Ilé
Huzun Taksim »

KANONI ARTAK EFFENDI

- AX 496 { Souhanigiah Taksim
Hidjaz Charbi Adali
AX 497 { Adjen Achiran Taksim
Ouzjak Charbi Getchdi au Gulunich
AX 498 { Ferahah Taksim
Keréti Hédjaklar Charbi Vetmez Mi
AX 552 { Chelnaz Taksim
Keréti Hédjaklar Charbi Artik Né Siyah Gueuzlerin
AZ 11 { Nihavend Taksim
Nihavend Charbi Ey Hayali Garsden Gitmeyen

MOUSTAFI EFFENDI

- AX 494 { Hidjaz Taksim Rébab Ilé
Hassini Taksim » »
AX 495 { Evidi Arak Taksim Rébab Ilé
Huzun Taksim » »

REHBERI MUSIKI HEYETI (Suite)

- AX 537 { Segiah Charli Bakoub Ahvali Perichanema
Hidjaz Charli Atchsam Derdimi
- AX 547 { Galiaz Pechreli
Hassini Sez Semayini
- AX 548 { Zakaria Marche Orchestre
Nihavend Charli Beni Sevnicken
- AX 549 { Adjem Kardi Charli Sen chehnazin
Adjem Achiras Charli Ey Tchéchni Ahou
- AX 550 { Kerdili Hidjaz Charli Essiri Dilberan
" " " Bir Bahri Gama
- VX 551 { Saba Charli Kalmadi Artik Téhamul
Destenigiar Charli Tchok Surmédi
- AX 552 { Kerdili Hidjazlar Charli Artik Ney Siyah Gueuslorinin
Chéhnaz Tavin Kanon Ilé
- AZ 9 { Nihavend Charli Dil Seni
" " " Ey Hayali
- AZ 10 { Ouchak Charli Louff Eyle Tabib
Nihavend Charli Achk Atechi

STAMBOL TURK OPJAGHI IHTIFAL HEYETI

- AX 476 { Kentlar Charli Guirdi Gueymul
Chéhnaz Charli Gueunul Dourmaz
- AX 477 { Hidjaz Charli Vine Vechilléni
Hidjaz Sez Semayini

STAMBOL TURK OPJAGHI IHTIFAL HEYETI

(Suite)

- AX 478 { Suzuk Charli Vakf Rah
Rast Pechreli
- AX 479 { Hissar Pouselik Charli Voussata Nail
Chéhnaz Pouselik Charli Bir Neudjivandir
- AZ 6 { Hidjaz Vavak Semayini Vine Néchéhi Moubabet
Rast Charli Duchdu Gueuynum

ORCHESTRE

ORCHESTRE DE LA PRÉSIDENTE
DE LA RÉPUBLIQUE TURQUE

- AX 462 { Rast Pechreli I. Partie
" " " II. Partie
- AX 463 { Rhapody Oriental I. Partie
" " " II. Partie
- AX 464 { Marche de l'Indépendance
Marche de S. E. Gazi Mustafa Kémal Pacha
- AX 548 { Sakaria Marche Beni Sevnicken
Nihavend Charli
- AX 450 { Marche de Soyuz Musique de Gramophone
Hidjaz Tavin Keman Ilé

REHBERI MUSIKI HEYETI (Suite)

- AX 514 { Milli Yegiah Sez Semayini
Milli Yegiah Pechreli
- AX 515 { Kerdili Hidjazlar Sez Semayini
Kerdili Hidjazlar Pechreli
- AX 516 { Caracas Oyuz Hassini
Caracas Hassini (Dancechor)
- AX 517 { Segiah Pechreli
Hassan Sez Semayini
- AX 518 { Hidjazlar Charli Mestim bou Guedjé
" " " Bana Hendem
- AX 519 { Mouchayr Charli Ouyandi Bahtim
" " " Sanki Geldim
- AX 520 { Roumeli Turkini Daglier Daglier
Hidjaz Charli Endim Getdim
- AX 521 { Chéhnaz Charli Bir Neudjivané
" " " Gueunul Dourmaz
- AX 522 { Dagestani Charli Néy Ilé Zapt Itsém
Saba Charli Hayali Varé
- AX 523 { Nihavend Charli Suzub Suzub
" " " Bakmayor Tchechmisiah
- AX 524 { Milli Charli Dedi Dilber Aghlama
Hassini Turki Sinemé Dil Toutouchmich
- AX 525 { Hidjaz Charli Bilal Oghlan
" " " Aman Daglier

REHBERI MUSIKI HEYETI (Suite)

- AX 526 { Kardjilar Kevch. Hav. Ararem
" " " Vaz Bahar Oldou
- AX 527 { Anadol Turkini: Zeynebin
Milli Turki Bou Gun Ayin Ondeurdi
- AX 528 { Hassini Charli Gueunurumi
Adjem Kardi Charli Sevidi Gueuynum
- AX 529 { Hidjaz Charli Sen Bouyerden
" " " Akcham Iréi
- AX 530 { Anadol Turkini Sinan Oghlou
Kardjilar Kevch. Hav. Nazli Nazli
- AX 496 { Soutaniquak Tavin Kanon Ilé
Hidjaz Charli Adali
- AX 497 { Adjem Achiras Tavin Kanon Ilé
Ouchak Charli Getchdi au Guluntch
- AX 498 { Férabak Tavin Kanon Ilé
Kerdili Hidjazlar Charli Vetmez Mi
- AX 533 { Chateraban Charli Guzunden Goeynumden
Chateraban Charli Bahdjelerdé Achlama
- AX 534 { Hassini Charli Aghlama Ey Achik
Férabak Charli Olmadim Ben
- AX 535 { Suzuk Charli Her Bir Balichin
Hidjazlar Charli Akcham Olour
- AX 536 { Kerdili Hidjazlar Charli Ouzoun Satchlarin
Kardjilar Charli Valvarim Otourmaz

NEZAHAT HANOUM

- AX 469 { Nihavent Charki Ichvébazim
O Fidan Dîlinin

YOZGAPLI HAFIZ SULEIMAN EFFENDI

- AX 465 { Dagbi Kouzou Meler
Milli Charki Kara Kiakouli
- AX 508 { Malher Her Ver Karanlik
Rast Gazel
- AX 509 { Milli Charki Leila
Nevada Hijaz Gazel Ben Nassî Ah Itmêyém
- AX 510 { Milli Kouzou Ouchak Gazel Achk Ehlîné
- AX 541 { Hidjaskiar kerdî Gazel
Milli Charki Sari Kiz
- AX 542 { Milli Charki Boz Ok
Nihavent Gazel Muschtakim Effendim
- AX 543 { Hazzan Gazel Djiherdé Tiri Achkin
Milli Charki Vechil Ipek
- AX 544 { Hijaz Gazel Ars Etmedighim Varé Mègèr
Milli Charki Sahar Veli
- AX 545 { Niani
Nevada Saba Gazel
- AX 546 { Milli Charki Karchida Kurd Evleri
Adjem Achinas Gazel Seni Kim Gueursé

ELISA FAHREDDIN HANOUM
ET SON ORCHESTRE

- AX 504 { Mendebîr Hassani
Doudou Hassani

FAÏZIE HANOUM

- AX 470 { Nihavent Charki Charab Itch
Kihavent Sefani

REHBERI MUSIKI HEYETI

- AX 465 { Dagbi Kouzou Meler
Milli Charki Cara Kiakouli
- AX 481 { Rast Charki Bir Gueuyunamé
Malher Her Ver Karanlik
- AX 482 { Souzinak Charki Mehd Itchindé
Souzinaki Fasseli Achguim
- AX 483 { Ferahak Charki Hoch Varatmich
Beyendim Seni
- AX 484 { Hijaz Charki Hidjrinli Aghlar
Ankara Kochmassi
- AX 485 { Ferahak Charki Titrér Vureghim
Bir Sébeblé
- AX 486 { Kandjhar Charki Guenlumun Hayî Zéman
Aldin Dili Nachadimi

HÂFOUZ SAMI (Solo)

- AX 444 { Chedou Etaa Gazel Bir Gulun médjbouri
Souzinak Charki Latik mi Sana
- AX 432 { Sigheh Gazel Achkêindén Além
Hazzan Charki Kiachiki gheurméye idim
- AX 434 { Nigzar Gazel Dil atéche didé atéche
Nigzar Charki Médjbour oldoum
- AX 435 { Hidjaskiar Gazel Dêrdimé vakif deyilim
kerdî Hidjaskiar Charki Seni Gueurmek Seni Seymek
- AX 438 { Adjem Achinas Gazel Razi imhêrné idersé
kerdî Hidjaskiar Charki Tchéchni méstin hasrêti ilé
- AX 439 { Nihavent Charki Ah Djana Firkatin ilé
Nihavent Tazin Kémentché ilé
- AX 443 { Déyat Gazel Gueumule Maghloub olmouch
Hazzan Canto Istérim Djana
- AX 445 { Nebaklyer Pansouk Gazel Sèni zulfan
Hazzan Charki Kouzou
- AX 446 { Tchiké Telli Gazel Nazarimdan Viné
Hijaz Charki Achik Dil
- AX 448 { Deyouk Gazel Né Béyan halé
kerdî Hidjaskiar Charki Guêtchdi Zalim
- AX 449 { Nihavent Gazel Her Dilber itchoun
Nihavent Tazin Kémentché ilé

FIKRIE HANOUM

- AX 467 { Operette Aitché Guéi Oicha Beni
Tango Tazi Piano Solo
- AX 474 { Operette Aitché Prière d'Aitché
Cirta Piano Solo
- AX 475 { Tiriyéchn Doudaklerinda Adin
Popouni Piano Solo
- AX 11 { Nihavent Charki Ey Hayali Goesden Gitmeyem
Nihavent Tazin Kanon Ilé

HAFIZ MAHMOUD BEY

- AX 468 { Nevada Rast Gazel Guldurmedi Yarim Beni
Laz Hassani Bén Kémentché Tchalamam
- AX 480 { Vavendi Kiz
Neus Gazel Djemalin Gul Vuzun solmouch
- AX 481 { Malher Her Ver Karanlik
Rast Charki Bir Gueuyunamé
- AX 503 { Kadifé Charkini
Rast Tazin Zourna Ilé
- AX 539 { Nevada Hijaz Gazel Bulbulin Eseli
Hassani Tazin Zourna Ilé
- AX 540 { Nevada Rast Gazel Hangui Dil
Kérem Ey Peri Volinda Tchekdigim

LISTE ALPHABETIQUE
DES ARTISTES

CHANT

	Pages
Eliak Fahreddin Hanoum	7
Faizie Hanoum	7
Fikrie Hanoum	5
Hafiz Mahmoud Bey	5
Yozgadli Hafiz Suleiman Effendi	6
Hafouz Sami Bey	3-4
Munir Noureddine Bey	3
Nezahat Hanoum	6
Rehberi Musiki Heyeti	7-10
Stambol Turk Oulaghı İhtihal Heyeti	10-11

ORCHESTRE

Orchestra de la Présidence de la République Turque	11
Kementchedji Aleca Effendi	14
Kanoni Artak Effendi	13
Chevkat Bey	17
Couran	17
Eghiazar Effendi	15
Zournadji Emin Effendi	16
Ibrahim Effendi	17
Instrumental	16
Kiamil Effendi	16
Mouhila Sebaheddin Bey	14
Moustafa Effendi	13
Nazire Enver Hanoum	16
Oudl Néchat Bey	12-13
Neysan Tefvik Effendi	14
Ovrık Effendi	15
Tambouri Tefvik Bey	12
Umma Kuloun	16-19
M ^{me} Victoria	16
Oudl Yorgho Effendi	14

CHANT

MUNIR NOUREDDINE BEY

FE 6	{ Adjin Achirou Gazel Bahar Olsa Nédiré Hich Dourmadan Sévich Gueyoun
FE 7	{ Dourmadan Aylar Guftchir. Semi Dilizad Bou Dender.
FE 8	{ Tchoban İle Bén I. Partie " " " " II. Partie
FE 9	{ Souzül Dourak I. Partie Souzül Dourak II. Partie
FE 10	{ Ouzoum Satchar Neve Gazel Negué Gultchiné Hasret
FE 11	{ Terredilul Tchak Sermedü Gütdchü.
FE 12	{ Béyan Dourak I. Partie " " " " II. Partie
FE 15	{ Kerdil Hıjasklar İhtihal Gouroub İtdi Gueuch Rast Gazel Thoosulmé Sulliné

HAFOUZ SAMI BEY

AX 429	{ Saha Gazel Habérin Var Mi Saha Charık Sabah Oldou
AX 430	{ Hidjaz Gazel Et dil né adjeib dérdé duchdum Hidjaz Charık Gueldi Hidjrin

CATALOGUE
DES
DISQUES TURCS

LES PLUS GRANDS ARTISTES
LES MEILLEURS ENREGISTREMENTS

AX PLUM 10"
AZ " 12"
FE BLAK 10"
FF " 12"

1928

صوت الخبيرك سري

14524

صوت الخبيرك سري
HIS
MASTER'S VOICE

تورجته پلاقلر
عتمومت الوغ
نومرد - ۲

CATALOGUE
POUR LES DISQUES
TURCS
N° 2

الك معروف صفتار والك ماس بودلر

LES PLUS GRANDS ARTISTES
LES MEILLEURS ENREGISTREMENTS

۱۹۲۸
1928

فياتي : ۵ غروش
PRIX : 5 Plastres

ZELLITCH FRÈRES

EK-2. Notaya Alınan Gazellerin Ses Kayıt Cd'si

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Altuntaş Koca, Zeyneb
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 27.06.1994/Samsun
Medeni hali : Evli
Telefon : 0 546 270 69 40
e-mail : zynpaltuntas@msn.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi/Güzel Sanatlar Enstitüsü	Devam ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı / Ses Eğitimi Bölümü	2016

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2018-2019	Altındağ Halk Eğitimi Merkezi	Usta Öğretici
2016-2017	Gazi Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Misafir Öğretim Elemanı

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

(2019) Sahibinin Sesi Firması'nın 1928 Yılında Çıkardığı Taş Plâklarda Yer Alan Münir Nûreddin Selçuk'a Âit Gazellerin Biçim Yönünden Tesbit ve Tahlili, *Akademik Sanat; Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi. Cilt:4, Sayı:8 (s. 118-133)

Hobiler

Müzik

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

